

A vihar miatt 65 településen szünetelt az áramszolgáltatás Főleg megrongált fák okoztak gondot

Szerda délelőttre már eltakarították a leszakított ágakat a marosvásárhelyi Bartók Béla utcában

Fotó: Nagy Tibor

Szeszélyes időjárás köszöntött ránk az idei nyáron, egyre magasabb hőmérséklet, perzselő hőség, súlyos szárazság nehezítette az életet, majd viharos szél, esőzés és jelentős lehűlés következett. Az eső későre, de jól jött, mert az aszály károsította a mezőgazdasági kultúrákat. Mivel a föld, a növényzet kiszáradt,

lépten-nyomon tarlótüzek, bozóttüzek keletkeztek, amikkel a tűzoltóknak nagy erőbedobással kellett megbirkóznuk. A tarlótüzek után keddtől a viharkárok elhárítására kellett fókuszálniuk. Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Nagy erővel keresik a bujdosó gyilkost
Július 8-án éjszaka is folytatták a Maros megyei Mezőmehesen történt bűncselekmény elkövetésével gyanúsított 37 éves Gânj Emil keresését a környék mezőgazdasági és erdős területein, illetve másnap, július 9-én is.

Kokacserje- és kóladió-tinktúrák
Napjainkban nincs olyan ember a Földön, aki ne ismerné, ne hallott volna a Coca-Coláról. Azt viszont kevesebben tudják, hogy ez a közismert üdítőital a gyógyszer-tárakban kezdte szédítő „pályafutását”.

Székelyabodban táboroztak a néptáncosok
Idén tizedik alkalommal szervezte meg nyári oktatótáborát az erdőszentgyörgyi Százfonat Szociokulturális Egyesület, ezúttal új helyszínen, Székelyabodban.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Adós csontvázak a szekrényből

Benedek István

Felelősséget vállalt a kormány a megszorító intézkedésekért, és az ellenzék már készül is a bizalmatlansági indítványával. A politikai cirkusz mellett a társadalomban is áll a bál, teljesen érthető, hogy a munkavállalói képviselők és az egyszerű emberek nem fogadták jól a kormány által de-ficitcsökkentőnek nevezett lépéseket. Pláne, hogy a megelőző választási másfél évben elsősorban a politika oldaláról minden arról szólt, hogy a dolgok rendben mennek.

Pedig a viharfelhők már régen gyülekeztek a hazai gazdaság ege fölött, csak a néhány komolyan vehető elemző hangját elnyomták a választási mázzal bekent politikusi nyilatkozatok. Mostanság egy hírportálon szenzációként tálalják, hogy az állam előző vezetőit, vagyis a tétlenségben világverő ex-államelnököket, a fedezet nélkül két kézzel osztogató volt kormányfőt és az akkoriban a szenátust irányító liberális főgenerálist már közel egy éve tájékoztatták arról, hogy össze fog kelleni húzni a nadrágszíjat, ha el akarják kerülni a költségvetési katasztrófát. Az egy jó kérdés, hogy az erről szóló, szigorúan titkos dokumentumok hogyan szivárognak ki a médiába. Hacsak nem arról van itt szó, hogy a kormánykoalíció az egy kiadással korábbi inkarnációján akarja elverni a balhét, mintegy úgy beállítva a dolgot, hogy az előző főnöki garnitúra a hibás a bajokért, amiket a mostani jófiúknak kell helyrehozni.

Ez kommunikációs kísérletnek nem rossz, de az igazságtól távol áll. Teljesen hiteles forrásokból tudni, hogy már a tavaly nyáron, még a most szenzációként tálalt dokumentumok keletkezése előtt tárgyaltak adóemelésről

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚLIUS

10

CSÜTÖRTÖK

Ma AMÁLIA,
holnap NÓRA és LILI napja

Az év 191. napja, hátravan 174 nap

IDŐJÁRÁS

Záporok

Hőmérséklet:
max.: 19 °C
min.: 11 °C

naptár

Isten éltesse!

NÓRA: arab eredetű női név (jelentése: fény); az Eleonóra név rövidülése.

LILI: több idegen név (Karolina, Elizabet, Júlia) közös becenevéből önállósult.

VALUTAÁRFOLYAM	
BNR: 2025. július 9.	
1 €	5,0759 lej
1 \$	4,3345 lej
100 Ft	1,2676 lej
1 g arany	458,4241 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:

Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Nyári menetrend a közszállításban

Az önkormányzattal kötött közszolgáltatási szerződés előírásai szerint július elsejétől a városi tömegközlekedés a nyári menetrend szerint közlekedik. A módosított vonalak a: 4, 12, 14, 18, 19, 20, 30 és 32. A járatok gyakorisága az utasforgalomhoz igazodik, hogy a közlekedés hatékony maradjon, és az igényekhez igazodjon. A frissített menetrend a <https://new.transportlocal.ro/hu/linii-urbane> honlapon tekinthető meg.

Iratkozás a pótérettségire

Jövő héten, július 14–21. között iratkozhatnak be a pótérettségire a nyári érettségiről lemaradt vagy sikertelenül vizsgázott diákok. A szóbeli vizsgák augusztus 4–8. között, az írásbelik augusztus 11–14. között zajlanak. A felbbevezések előtti vizsgajegyeket augusztus 18-án, a végső vizsgajegyeket 26-án teszik közzé.

Megújulnak a marosvásárhelyi Transilvania gazdasági iskola épületei

Elkészült Marosvásárhelyen a Transilvania gazdasági iskola felújított étkezdéje, így szeptembertől a tanintézet több mint 800 diákjának az étkeztetése korszerű körülmények között zajlik majd. Ugyanakkor elkezdődött az iskola régi tornatermének a lebontása, ugyanis a helyébe egy új, korszerű és tágasabb sportlétesítmény épül – adta hírül a napokban Kovács Mihály Levente, Marosvásárhely ügyvivő polgármestere.

Felújítják a Constantin Brâncuși szakközépiskola épületét

Marosvásárhelyen a vakáció alatt több iskolában zajlanak felújítási és javítási munkálatok. A Constantin Brâncuși szakközépiskolában elkezdődött az épület teljes felújítása, a beruházás részeként megújul az elektromos hálózat és a világítás, rendbe teszik a mosdókat, a folyosókat és a tantermeket, valamint új kerítést is építenek a diákok biztonsága érdekében – közölte a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal.

Új székhelyen a közúti rendőrség

A Maros Megyei Rendőr-felügyelőség Közlekedési Osztályának székhelyét a marosvásárhelyi Kós Károly utca 1B szám alá (egykori Energomur székháza) helyezték át. Ettől az időponttól a kizárólag anyagi kárral járó közúti közlekedési balesetek rendezése a fent említett új címen történik – tájékoztatott a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség sajtóosztálya.

Reziliencia a szülőségben

A VÉDEM Egyesület szervezésében július 14-én, hétfőn 18 órakor Jacsó Ágota mentálhigiénés szakember, a Kapcsolódó Nevelés Egyesület senior oktatója, hat gyermek édesanyja a marosvásárhelyi Bernády Házban tart előadást Reziliencia a szülőségben címmel. A szülők kimerültek, túlterheltek, a kiégés ma már nem újkeletű fogalom, sem egy úri huncutság, hanem valós jelenség, amiről beszélni kell – vallja az előadó. A beugró 20 lej. **Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála**

Nyolcvan százalékban elkészült a korszerű tanuszoda

Ottjártunkkor is javában dolgoztak a munkások az erdőszentgyörgyi sportcsarnok szomszédságában épülő korszerű, új tanuszoda épületén. A városvezető szerint a létesítmény, amely az Országos Beruházási Társaságon keresztül épül, mintegy nyolcvan százalékban készült el eddig, és bíznak benne, hogy az anyagi gondok ellenére,

amelyekkel az ország küzd, az előrehaladott állapotban lévő beruházások nem fognak leállni.

A korszerű tanuszodában egy 50x25-ös medencét alakítanak ki, és amint elkészül, a tervek szerint a helyi és környékbeli gyerekek számára szerveznének majd úszásoktatást. (menyhárt)

Fotó: Nagy Tibor

A fekete-fehér „sziget” tanítása

Nagy Székely Ildikó

A kövesdombi kukák közelében tanyázó, görnyedt leszedült, nagy, fekete bogár. Ártalmatlanul is ijesztőnek tűnt, ösztönösen elkapta róla a tekintetét az ember. Bogárkülséjét nemcsak kinézete – időjárástól függetlenül viselt vastag szvettere, szűrős, apró szemei és megannyi szürke csápként kunkorodó tincse – erősítette, hanem a hangja is. Szinte mindig duruzsolt, zümmögött valamit egy különös, földöntúliként hangzó nyelven, amit csak ő érthetett. Sosem koldult – még azokkal az idegen szavakkal sem, amiket nap mint nap úton-útfélen mondogatott –, sőt semmilyen módon nem adta jelét annak, hogy szüksége lenne az arra járók figyelmére, segítségére. Legtöbbször csikkezni láttam. Elmélyülten szopogatta a szeméből kibányászott vagy szemét mellett talált cigarettavégeket, és közben még jobban összehúzta szemeit, két szippantás között pedig folytatta különös monológját. Néha olyan volt a hanglejtése, mintha siratna valamit, máskor mintha ünnepelne.

A sovány, fehér bundás kutya régi lakója a kövesdombi utcáknak, éppen ahogy a csikkező „bogárasszony” is. Nem zavar sok vizet ő sem, ugyanolyan alkotóeleme a lakótelepnek, mint az „ezer éve” működő boltok vagy a reklámpannó a buszmegállótól pár lépésnyire. Ha kenyeret vagy némi felvágottat dobna neki, gondolkodás nélkül elfogadja és lenyeli, aztán megy a dolgára. Ha nem dobna, nem kér. Nem követ senkit alamizsna reményében, nem hízeleg. Ahogy a vastag szvetteres sem.

Sokáig nem tudtam, hogy egyiküknek bármi köze is lenne a másikhoz. Múlt hét vége fele azonban, nem sokkal éjjel után, amikor leszaladtam a közeli, éjjel-nappal

nyitva tartó kisboltba hideg ásványvizet és üdítőt, reggelre pedig kávét venni, ott találtam őket egymás társaságában, pár lépésnyire a kiszolgálóablak előtt kanyargó sortól. Az asszony aszott arcán egészen kisimultak a ráncok, ahogy a járdán feküdt, kezeit párna gyanánt a feje alatt tartva. Bizonyára szép volt az álma, vagy legalábbis megnyugtató. A kutya előtte hevert, mint békés, de áthatolhatatlan, fehér sziget. Annyira megható volt számomra ez a kép, hogy vásárlás után hazafele indulva egyszerűen nem tudtam levenni a szemem az álmában is örökdő négylábúról. És akkor történt valami. Valami, ami miatt úgy éreztem, írásban is rögzítenem kell a pillanatot, nem elég csak az emlékeimben tárolgatni. Amikor szeretetet küldő – vagy inkább küldeni próbáló – mosolyommal elhaladtam a járdán pihenő páros mellett, tisztán hallottam, hogy a napközben alázatosan ténfergő, légynek sem ártó kutya halkán, de határozottan rám morog. Így figyelmeztetett, hogy ne lépjek közelebb, mert ő felelősséget vállalt a mögötte heverőért. Nem köszönhetképpen védi, hiszen a bogárhargon mondikáló aligha lepte meg egyszer is valamilyen finom falattal. Egyszerűen csak azért, mert ezt az asszonyt most is – ahogy bizonyára már sokszor – melléje sodorta az éjszaka, és mert minden érdektől mentes, tiszta kutyaellkével érzi, hogy szüksége van a védelmére.

Azt hiszem, lenne mit tanulnunk ettől a – hétköz- és ünnepnapjait túléléssel töltő – négylábútól. Ő nem „variált”, amikor – számára – tolaodón haladtam el mellette, eszébe sem jutott, hogy talán valamikor megajándékozta némi csemegével, és, ha „jól” viselkedik, esetleg még számíthat hasonló adományra. Minden járulékos gondlattól szabadon tette a dolgát, védelmezte a rábízottat. Igen, lenne mit tanulnunk tőle. Ennél többet a fehér szigetről és a mögötte pihenő feketéről nem mondhatok.

Szünetel a gázszolgáltatás Marosszentgyörgyön

A földgázelosztó-rendszeren végzendő munkálatok miatt a Delgaz Grid vállalat kénytelen ideiglenesen szüneteltetni a gázszolgáltatást július 10-én, csütörtökön 9–15 óra között a Marosszentgyörgyön élő fogyasztóknál az alábbi utcákban: Nádszál, Gyöngyvirág, Petőfi Sándor, Tutaj, Maros sétány, Virág sétány, Fortuna sétány, Sólyom sétány, Sas sétány, Margaréta utca, Bányai József utca (részlegesen), Dél utca, Flamingó utca és Bazsarózsa utca.

A vállalat kéri a fogyasztókat, hogy zárjanak el minden gázégőt, és a gázszolgáltatás helyreállítása után 30 percen át ellenőrizzék hogyan égnék. Amennyiben gázszagot érzelnék, arra kéri a fogyasztókat, hogy azonnal értesítsék a Delgaz Grid ügyeleti központját a következő telefonszámok egyikén: 0800.800.928 (ingyenes szám, hívható minden telefonkészületről) vagy a 0265.200.928 Telekom-hálózati számon.

A Maros Megyei Magyar Nyugdíjasok Klubja **Anna napi bált** szervez 2025. július 25-én, pénteken a Darina vendéglőben (a Dacia üzlet mellett). A jó hangulatot és a zenét Ábrám Tibor és zenekara biztosítja. Feliratkozni a Kossuth Lajos (Călărașilor) utca 18. szám alatt lehet (megyei RMDSZ-székház), naponta 9–14 óra között. Érdeklődni a 0265/264-442-es vagy a 0744-928-299-es telefonszámokon lehet ugyanebben az időpontban.

NÉPÚJSÁG
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
FŐSZERKESZTŐHELYETTES:
Vajda György
LAPSZERKESZTŐ:
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroska. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Putnoky-Benedek Annamária. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino. A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

Átadta 16 millió forintos támogatását a háromszéki árvízkárosultaknak a Katolikus Karitás

Átadta szerdán a Kovászna megyei Kökösbácsteleken az újabb adománygyűjtő akcióból származó 16 millió forintos támogatását a háromszéki árvízkárosultaknak a Katolikus Karitás.

A másfél hónappal ezelőtt árvíz által leginkább sújtott háromszéki településen Zagyva Richárd, a Katolikus Karitás országos igazgatója elmondta: a világ számos országában jelenlévő szervezet igyekszik ott lenni a bajba jutott emberek mellett.

Emlékeztetett, hogy korábban 4 millió forint gyorssegélyt nyújtottak át a székelyföldi árvízkárosultaknak, majd gyűjtést indítottak a rászorulóknak további megsegítésére. A számos magyarországi katolikus egyházközség, szerzetesrend, helyi Karitás-szervezet és a hívek adományai nyomán 16 millió forint gyűlt össze, ezt adták át most a Gyulafehérvári Caritas képviselőinek, hogy a hosszú távú segítségnyújtáshoz használhassa az érintett településeken.

Hangsúlyozta: a szervezet képviselői

azért hozták el személyesen az adományt, hogy ezúttal is kifejezzék támogatásukat a helyieknek, éreztessék velük, hogy nincsenek egyedül.

Márton András, a Gyulafehérvári Caritas igazgatója elmondta: a háromszékieknek sokat jelent a magyarországi támogatás. Emlékeztetett, hogy a pénzbeli segítség mellett kétféle forintos tárgyardományt is kaptak az anyaországi szervezettől.

Hangsúlyozta: a szervezet „a hétköznapi segítőtőjének” nevezi magát, mivel nem gyorssegélyt nyújtanak, hanem olyankor is ott vannak a bajba jutottak mellett, amikor a többi segélyszervezet már távozott.

Közölte, hogy a gyulafehérvári székhelyű szervezet is indított adománygyűjtést a háromszéki árvízkárosultak

megsegítésére, a többi között a csíksomlyói búcsún is gyűjtöttek. A gyűjtés nyomán 390 ezer lej áll rendelkezésükre, amiből az igényekhez igazodva segítik a helyieket.

Az adományokért az érintett községek polgármesterei is köszönetet mondtak. Kanyó Antal, Nagyborosnyó község elöljárója közölte, hogy ebben a szakaszban leginkább építőanyagra van szükség az újjáépítéshez.

Silviu Taras, Kökös község polgármestere is megköszönte a magyarországi katolikusoknak, hogy a támogatás által közösséget vállalnak a háromszékiekkel. Mint mondta, adományaikból kizárólag az árvíz által sújtott magánembereket segítik, az érintett falvak infrastruktúráját más forrásokból állítják helyre.

A támogatók tartósélelmiszer-csomagokat is hoztak a rászorulóknak, ezeket magyarországi iskolák adományaiból állították össze. (MTI)

Tetőket szakított le és fákat döntött ki az ítéletidő

Háztetőket szakított, fákat döntött ki és elárasztotta az utcákat a vihar szerdán Sinaia városában és a Prahova-völgyének több közkedvelt üdülőtelepén.

A mentőszolgálat 14 megsérült turistát látott el, illetve szállított kórházba a Peleş-kastély parkolójából, és színajai apátság térségéből, köztük egy izraeli csoport öt tagját.

Az egykori királyi vasútállomás tetejét is letépte az óránként 100 kilométeres sebességű szél, az útburkolatra hullott törmelék és a hirtelen lehullott nagy mennyiségű csapadék egy időre megbénította a forgalmat az DN1-es főúton.

Egy arra haladó autóra rádőlt egy fa, a gépkocsi vezetőjét csak a tűzoltók tudták kiszabadítani, de nem szenvedett súlyos sérülést.

Az ország legforgalmasabb – Bukarest és Brassó közötti – 300-as jelzésű vasútvonalán is leállt a közlekedés, miután a vihar által kidöntött fák leszakították a felsővezetékét és eltorlaszolták a vasúti pályát.

Az üdülőtelep felvonói leálltak, az

áramszolgáltatás is szünetel, ezért a 2000 méteres szinten rekedt négy turistát a felvonó üzemeltetőjének terepjárójával fogják lehozni a hegyről, másik 30-40 turistáért, akik az 1400 méteres szinten lévő menedékháznál ért a vihar, autóbust küldenek, amint sikerül eltakarítsák az útról a faágakat – közölte az Agerpres hírügynökség.

A meteorológiai szolgálat további heves zivatarokra, viharra figyelmeztető másodfokú, narancssárga riasztást adott ki 12 moldvai megyére és a székelyföldi Hargita és Kovászna megyére, amely szerda estig lesz érvényben. (MTI)

Újabb tiltakozó akciókat hirdettek a szakszervezetek a kormány deficitcsökkentő intézkedései ellen

Újabb, menetrendszerű tiltakozó akciókat hirdetett kedden az Országos Szakszervezeti Tömb (BNS) a kormány deficitcsökkentő intézkedései ellen, azt követelve, hogy „ne ismét a munkavállalókkal fizetessék meg a felelőtlen túlköltekezés és hozzá nem értés árát”.

A csaknem ezer érdekképviselőt tömörítő szövetség közösségi oldalán közölt bejelentése szerint minden csütörtökön 10-12 óra között az állami hivatalok előtt fognak tüntetni a BNS ott dolgozó szakszervezeti tagjai.

Július 10-én a pénzügyminisztérium előtt demonstrálnak a tárca és az adóhatóság alkalmazottai, pénteken pedig a környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti minisztérium előtt rendeznek tüntetést a Maros vízügyi szakszervezet tagjai.

A BNS valamennyi közalkalmazotthoz felhívást intézett, hogy csatlakozzon a „megszorítások elleni tiltakozásokhoz”, ugyanakkor „a megszorítások feketé doboza” elnevezéssel online kampányt indít a közösségi oldalakon, arra biztatva a szakszervezeti tagokat, hogy a kampány keretében közösségi oldalakra feltöltött videókban számoljanak be arról, hogy milyen konkrét következményekkel szembesülnek a kormányzati döntések miatt.

ORSZÁG – VILÁG

Megrongálták az 1989-es forradalom kitörését idéző emléktáblát Temesváron

Egy ismeretlen személy megrongálta a Temesvár-belvárosi református templom „Éljen Tőkés László! Szabadság!” feliratú emléktábláját – számolt be kedden a Tion című helyi hírportál. A Mária téri református templom falán lévő tábla annak állít emléket, hogy ott szolgált Tőkés László református lelkészként 1989 decemberében, majd onnan indult el az 1989-es romániai forradalom. A templom falára azokban a napokban írták fel a feliratot, majd később erre egy mintegy két méter hosszú tábla elhelyezésével emlékeztettek. A hírportál a térfigyelő kamera által készített felvételt is közzétette, melyen az látható, hogy egy hátizsákos férfi többször felmászik a templom falára, és több darabban leszedi, majd a földhöz vágja a tábla elemeit. Lábbal is belerúg azokba, majd ujjal mutogatva távozik. A tábla összetörve a helyszínen maradt. A Temes megyei rendőrség rongálásért indított eljárást az ügyben. (MTI)

Bizalmatlansági indítványt nyújtott be a kormány ellen az AUR

A Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) bizalmatlansági indítványt nyújtott be a kormány ellen, miután a Bolojan-kabinet felelősséget vállalt a parlamentben a deficitcsökkentő intézkedéscsomagról szóló törvénytervezetért – jelentette be a párt szerdai sajtótájékoztatóján Ramona Bruynseels képviselő. Az AUR képviselőházi frakcióvezetője, Mihai Enache elmondta, hogy az indítványt az SOS Románia és a Fiatal Emberek Pártjának (POT) parlamenti politikusai, illetve függetlenek is aláírták. Közlése szerint az indítvány benyújtásához szükségesnél több támogató aláírást gyűjtöttek össze, de az ellenzéknek nincs elegendő szavazata a kormány megbuktatásához. A Bolojan-kabinet hétfő délután felelősséget vállalt a parlamentben a deficitcsökkentő intézkedésekről szóló törvénytervezetért. (Agerpres)

Mihai Fifor nem zárja ki a PSD kormányból való kilépését

A Szociáldemokrata Párt (PSD) munkacsoportjai már dolgoznak a második deficitcsökkentő csomagon, amelyik az első megszorító csomag „önkényes” intézkedéseit is korrigálni fogja – közölte szerdán a Facebook-oldalán Mihai Fifor. A PSD Arad megyei szervezetének elnöke szerint az első deficitcsökkentő csomag több olyan intézkedést is tartalmazott, amelyeket a szociáldemokraták nem fogadtak el, ennek ellenére Ilie Bolojan miniszterelnök ezeket is belefoglalta a törvénytervezetbe, amelyért hétfőn felelősséget vállalt a parlamentben. A kormányfő nem konzultált a PSD-vel, és tiszteletlenül járt el azzal a párttal szemben, amelyik életben tartja ezt a koalíciót – írta bejegyzésében Fifor. A képviselő nem zárta ki a párt ellenzékbe vonulását sem. „Ez nem cél, de egy valós lehetőség. Aki támogatást akar a PSD-től, annak tiszteletben kell tartania a PSD-t. Nem fogadjuk el a statisztaszerepet egy mások által írt darabban” – írta bejegyzésében. (Agerpres)

Adós csontvázak a szekrényből

(Folytatás az 1. oldalról)

az akkori kormány illetékesei a brüsszeli fennforgókkal. Mert tényleg már régóta tisztában voltak vele, hogy az eszetlen költekezésnek komoly következményei lesznek, és a brüsszeli illetékesek sem tegnap kezdték el emlegetni az uniós források megvonását arra az esetre, ha a bukaresti kormányosok nem teszik rendbe az államháztartást, amivel kapcsolatban az uniós intézmények már öt éve eljárást indítottak, csak a pandémia idején ezt felfüggesztették. A mostani „leleplezésekkel” szemben a valóság az, hogy már régen baj van, csak ezt senki nem vállalta fel komolyan az előző másfél esztendőben a választási kampányok miatt. Úgy lehettek vele, hogy amíg nem járnak le a voksadászatok, be lehet seperi a nagy dolgot a szőnyeg alá, aztán majd választások után lesz valami. Csak közben a dolog akkora lett, hogy a szőnyeg már nem képes eltakarni, és egy ilyen helyzetben az osztogatás után mindig fosztogatás következik, amit a politikuskor megszorító intézkedéseknek becéznek.

Az ilyesminek a kárvallottja mindig az adófizető, mert a számlát neki kell állnia. És csak reménykedhet abban, hogy az eddig bevezetett és tervezett lépések mögötti számítások beválnak, és nem lesz szükség még keményebb megszorításokra.

Főleg megrongált fák okoztak gondot

(Folytatás az 1. oldalról)

Maros megye területére kedden 19–22 óra között volt érvényben narancssárga vészjelzés, amelyet a meteorológiai intézet adott ki, erős viharokra, esőzésekre figyelmeztetve.

A jelzés beigazolódott, a vihar által okozott károk miatt a lakosság részéről nyolcvan riasztás érkezett. A tűzoltóknak 29 alkalommal kellett sürgősen beavatkozniuk, 13 esetben kidőlt fákat kellett eltávolítani az úttestről, garázsokról, illetve lakóházakról és a villamos vezetékekről. A károk elhárításában az ISU csapatai, az önkéntes tűzoltók és a villanyszerelő munkacsoportok vettek részt.

Marosvásárhelyen és a környező településeken is a kidőlt fák okozták a legnagyobb problémát, 12 esetben kellett eltávolítani a fákat, amelyek közül a legtöbb az útestre zuhant, kettő garázsra, egy pedig lakóházra dőlt.

Marosvásárhelyen többek között a Vár sétány fáit tépázta meg, az ezüstoffenyőket gyökerestől fektette földre a vihar, a Bartók Béla utcában le-tört fákat kellett eltávolítsanak a tűzoltók.

Az ISU közleménye szerint az anyagi károk minimálisak voltak.

Szovátán, Maroskövesden és Dózsa György

községben ugyancsak kidőlt fák okoztak gondot.

Fák dőltek a villamos hálózatra is, a tűzoltóknak és az Electrica szakembereinek több alkalommal kellett közbelépniük, hogy elhárítsák az üzemzavart többek között Nagyteremiben, Dózsa Györgyben, Teremiújfaluban, Dédabisztrán, Galonyán, Füleházán, Dédán, Sebespatakon, Kóródszentmártonban, Erdőcsinádon, Mezőmadarason és Szénáságyon. Szászrégenben és Csobotányban az erős vihar miatt rövidzárlat keletkezett a villamos hálózatban, amitől meggyúlt a száraz növényzet.

Az áramkiesés 65 települést érintett, ami 12.350 fogyasztót jelent.

Az ISU Horea katasztrófavédelmi felügyelőség felhívja a figyelmet, hogy a tüzek elkerülése végett a lakosság továbbra is legyen óvatos, tartsa be a tűzvédelmi előírásokat mind a lakásokban és a háztáji gazdaságokban, mind a szabadban. Ugyanakkor felhívják a figyelmet, hogy kerüljék a fürdözést tavakban, folyókban, s csak strandokra menjenek fürödni. Sajnos, ezeket a figyelmeztetéseket sokan nem veszik komolyan, s ezzel az életükkel játszanak. Bármely vészhelyzet esetén az 112-es egységes hívószámot kell tárcsázni – tájékoztatott Călușeri Alexandra hadnagy, az ISU sajtófelelőse.

Fotó: Nagy Tibor

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

A természet csodái magántálalásban

Sebestyén Mihály

Mostanában természettudományos filmeket nézek esténként. A kötelező híradók után és az esti filmnézés előtt. Ez a közbeiktatott oktatás igazán rám fér, ugyanis a rendszeres természethistóriai képzésem befejeződött abban a pillanatban, midőn elhagytam az iskola falait (minimális bánattal és annál nagyobb örömmel), egy tekintélyes nagyságú érettségi diplomával a kezemben. A zsembem még a stílus kedvéért sem fért volna be, azonkívül összehajtogatni olyan gagyi dolog. Néhányszor elővettették velem a tanulmányi és alkalmi hatóságok, de már évek óta megfáradva pihen egy fiók mélyén más diplomákkal, melyeket én és a családom ága-boga szerzett az elszálló évek során. (Mostanában sokkal több diplomát osztanak, mint korábban. Mégsem leszünk diplomatikusabbak és diplomaták.)

A természeti filmek széles skálát ölelnek fel a tengerfenéktől az őserdők mélyéig, a hegyek ormától a pillangó szárnyporáig, a tavak és mocsarak belvilágától a rovarnépség milliommjáig. Persze növények, kultúr és kulturálatlanok egyaránt, szerepelnek az általam megtekintett műsorokban, valamint halászhorgászok és vadászok, ezek mellett állatmenhelyek szánakoztató képsorozatai. Ebből látható, hogy nem vagyok válogatós, mindent fogyasztok, naponta legalább huszonöt-harminc percig.

Már otthonosan nézem, amikor az anyaoroszlán kiválasztja gazella-áldozatát és azt, amint a maradékon a sakálók marakodnak, de hasznos munkát végeznek, ugyanis a dögeltakarítás is a természet feladatai közé tartozik. Tudom már, hogyan szedik a tiroli parasztok a vadárvacskát és gyűjtik be a pusmogó szömörécét, és azon sem ámulok, hogyan terelgetik az argentin marhapásztorok a beefsteak nyersanyagát még négylábon. A szavannák világa sem idegen számomra, miként a Berlin környéki tavak természetvédelmi zónája, miként népesül/népesítik vissza Európa állat – és növényvilágát az utolsó száz méteren, azt a környező világot, amelyet az emberi civilizáció diadalmas előrezakatolása, rombolása és haladása szinte megsemmisített.

És persze látnom adatik az égő erdőségek rémisztő látványát, a hőség és a gyújtogatók garázdálkodását, a tomboló árvizeket, amik nem javítanak tulajdonképpen a föld vízellátásán, az emberi erőfeszítéseket, a menteni a menthetőt azonnali parancsát teljesítő tűzoltót, katonát, különlegesen képzett mentőt kimenteni embert, állatot, javakat, fényképeket. Igaz, minden efféle rombolásnál pusztítóbb az emberiség nagy találmánya, a háború. Mondhatni az állatvilágból hoztuk magunkkal, benne foglaltatik az ösztöneinkben kiirthatatlanul, mikor a létért küzdöttünk, s a természet ártó-védő-tápláló-pusztító erői közül akartuk magunkat felszabadítani.

Mit mondjak, túl jól sikerült.

Emberölés után feltételes szabadlábon

Nagy erővel keresik a bujdosó gyilkost

Július 8-án éjszaka is nagy erővel folytatták a Maros megyei Mezőméhesen történt bűncselekmény elkövetésével gyanúsított 37 éves Gânj Emil keresését a környék mezőgazdasági és erdős területein, illetve másnap, július 9-én is. Február óta úgy tűnik, bottal üthetik a nyomát a visszaeső bűnözőnek, minden rendőrségi tak-tikát kijátszva menekült és gyilkolt.

Szer Pálosy Piroska

Július 8-án, kedden reggel 8.45 óra körül a 112-es egységes segélyhívón értesítette a rendőrséget egy 46 éves mezőméhesi nő, hogy valami felgyújtotta a házát, és a lánya az épületben van. A kiérkező tűzoltók már csak a fiatal nő elszenesedett holttestét találták meg. Azóta a rendőrök a közrendvédelmi, bűnügyi nyomozó- és törvényszéki egységektől, más belügyminisztériumi erők Maros és Kolozs megyéből, a Román Rendőrség Főfel-

ügyelőségének (Bűnügyi Nyomozó Osztály és az Országos Kriminalisztikai Intézet) szakemberei, erdészek, vadőrök, valamint a marosvásárhelyi hegyimentők képviselői – összesen mintegy 400 ember keresi az elkövetőt, ugyanakkor a nagyszabású kinológiai központ nyomkövető kutyáit is bevetették.

A bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személy leírása: kb. 1,75 m magas, 65-70 kg, sportos testalkat, rövidre nyírt haj, közép-hosszú, barna kecskeszakáll, barna

bőr. Feltehetően hosszú, sötét színű nadrágot, gumicsizmát visel, fekete, Adidas feliratos hátizsákja van. Mivel veszélyes, mindenre elszánt agresszorról van szó, a kézrekerítésében a lakosság segítségét is kéri a rendőrség, de személyes beavatkozás nélkül, csakis az 112-es segélyhívó számot ajánlott hívni.

Februártól körözi a rendőrség

A fiatal nő szörnyű halálának tavaly óta figyelmeztető előjelei voltak. Az elvetemült férfit a szándékától azonban sem a rendőrök beavatkozása, sem a távollattási végzés nem tántorította el. 2024. február 23-án előzetes letartóztatási parancsot adtak ki ellene családon belüli erőszak és a távollattási határozat megszegése miatt.

A férfi idén február 26-án felgyújtotta volt élettársa ingatlanát, és a bűncselekmény folytatásaként jogtalanul behatolt egy másik személy ingatlanába, ahol a sértett tartózkodott, erőszakkal elhurcolta, megfosztotta a szabadságától. Másnap, február 27-én este, amikor a Sármáshoz tartozó Bánffyutján (Sărmășel-Gară) tartózkodtak, bementek egy üzlethelyiségbe, ahol az áldozatnak sikerült szabadulnia fogvatartójától, a férfi pedig elmenekült. A nyomozás során kiderült, hogy a szabadságától való megfosztás ideje alatt az áldozatot az elkövető erdős területekre vitte, ott rejtőzködött vele. A Marosludasi Kerületi Bíróság ügyészségének 2025. február 28-án kiadott végzésével elrendelték annak az épületnek az állandó őrzését, ahol a sértett lakott. A biztonsági tevékenységet a mezőzáhi vidéki rendőrség, a marosludasi városi rendőrség, a ludasi 12. sz. vidéki rendőrség és a sármási rendőrség rendőrei folyamatosan végezték idén április 14-ig, amikor a sértett kifejezett kérésére a Marosludasi Törvényszéki Ügyészség elrendelte a sértett otthonának 22 – 6 óra közötti őrzését. A bűncselekmények elkövetésétől kezdve a mai napig számos és kiterjedt rendőrségi tevékenységet folytattak speciális megfigyelési és nyomozati módszerekkel a férfi felkutatására.

2024. február 20-án a Marosludasi Kerületi Bíróság családon belüli erőszak miatt védelmi határozatot hozott, amely azonban már nem volt érvényben, mivel az áldozat kérésére 2024. március 27-én azt visszavon-

ták. A férfit 2025. június 4-én a Marosludasi Kerületi Bíróság elítélte a 2024. február 20-án kiadott védelmi határozat 2024. február és március közötti megszegése miatt. Korábban ugyanebben az ügyben a Marosludasi Kerületi Bíróság a férfi távollétében előzetes letartóztatási parancsot adott ki. A 2025. február 26-án elkövetett bűncselekmények miatt a mezőzáhi 13-as számú vidéki rendőrkapitányság bűnügyi nyomozói a büntetőeljárást megszüntető jelentést készítettek, és 2025. június 20-án az ügyet továbbították a Marosludasi Kerületi Bíróság ügyészségéhez. A férfit korábban már elítélték emberölésért, és 2020-ban feltételelesen szabadlábra helyezték.

A 2025-ben elkövetett bűncselekményt követően újabb ideiglenes távollattási határozatot adtak ki, amelyet a bíróság megerősített, és egy évre szóló védelmi határozatot is kiadtak, de a férfivel nem közhették, mivel a büntetőeljárás elől azóta is szökésben volt – tájékoztatta a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség sajtóosztálya.

A keresőcsapat

Fotók: Maros Megyei Rendőr-felügyelőség

SZERKESZTETTE: BODOLAI GYÖNGYI

Betegség, orvosok, orvoslás a magyar irodalomban (61.)

Könyvdrámák a kisebbségi sors nagy dilemmáiról

Kiss Zsuzsánna

Székely János drámáiban az európai keresztény kultúra felívelésének és alkonyának csomópontjait követi végig, miközben rejtetten vagy nyíltan a kisebbségi sors nagy dilemmáit állítja párhuzamba a kiválasztott történelmi cselekménnyel.

Nem csoda, hogy a szerző életében, könyvdrámájának nevezve drámáit, nem is mutathatták be azokat erdélyi színpadon. Már a *Profán passió* (1954) feloldhatatlan ellentmondásokban láttatja hőseit, akik kétezer év távlatából a szerző jelenére vonatkozó igazságokat fejeznek ki. Jézus, Kajafás és Júdás sorsa egészen összelenő. Júdásnak „hűsége szerint el kell árulnia Jézust”, és akkor lenne hűtlen, ha el nem árulná... Micsoda bölcelet ez a kisebbségi sors mindegyre megaluvásra készítő cselekvési lehetőségeiről: nyílt lázadás, elmenekülés, előnszerző korrumpálódás, a saját közösségét kiszolgáltató együttműködés, belső emigráció, egybeolvasás a többségekkel?! Székely János méltán leghíresebb drámájában, a *Caligula helytartójában* (1972) a birodalmi eszméhez való hűség és a leigázott nép elfogadása úgy állnak szembe, hogy a helytartó nem maradhat vétek nélkül. A *Protestánsok*ban (1976) a halálra szánt hithűség nem menti meg sem a kisebbséget, sem a hit tisztaságát a hatalom általi beszennyeződéstől. A szenvedést és kiszolgáltatottságot jól ismerő, békére vágó *Vak Béla király* (1981) sem függetlenítheti magát a köréje szövődő hatalmi ambíciók veszedelmes hálójától. Székely utolsó drámájának, a *Móroknak* (1989) öt felvonása párhuzamosan két történelmi időt elevenít fel: a spanyol-mór konfliktust a 16. század fordulóján, illetve a kolozsvári Bolyai egyetem megszüntetésének időszakát 1956 ősze és 1959 áprilisa között. Ahogyan a móroknak nem segített a kereszténység kényszerű álszent, avagy önkéntes hitehagyott felvétele, „úgy az erdélyi magyarságnak sem segített a kommunista diktatúra előtti ideológiai és erkölcsi behódolás” (Láng Gusztáv: Az abszolútum joga és értelme, 1994). A dráma kolozsvári színterén Szabédi László egyetlen tett értékű cselekedete az önkéntes halál marad, a dráma végpontjaként. Ironikusan, a *Mórok* mégis reményt sugall, hiszen a mór beolvasás már lezárult, míg az erdélyi kisebbségi lét még eleven, nyitott történet... Tükrében mi, olvasók, felismerhetjük saját hibáinkat, vétkeinket, választásainkat.

Az irgalmas hazugság és következményei

Végül beszéljünk egy lassú és küzdelmes fogantatású Székely-drámáról, amelynek egész cselekménye egy szívinfarktusos főhős körül zajlik. Az *Irgalmas hazugság* (1958 – 1966) 1952 májusa és decembere között, egy „nagyobacska vidéki városban” játszódik. A beteg főhős egyetemi tanár, Paál Ákos, aki valójában Gaál Gábor alakját idézi fel. A kommunista múlttal rendelkező közíró, az Erdélybe költözött irodalomszervező, író és szerkesztő Gaál Gábor (1891–1954) többször megszenvedte elvhűségét; az ötvenes évek eleji tisztogatásban Kolozsváron saját elvtársai lehetetlenítették el: előbb kidobták a pártból, majd elvették egyetemi katedráját – a történelmi tények részletesebb felidézésétől itt most eltekintünk. Gaál Gábor szívbetegsége 1952-től elhatalmasodott, gyógyíthatatlanná vált. A közéleti ember drámaibéli alteregóját, Ákost orvosa és barátja kímélni szeretné, ezért ráveszi családját, hogy elhallgassák a valós diagnózist, és lehetőleg zárják el a külvilágtól, hogy így tartsák benne a gyógyulás reményét. Hősünk azonban megsejti, hogy felesége, anyósa és orvosa szüntelenül hazudnak neki. És miközben gyermeke születik fiatal feleségétől, Ákosnak le kell számolnia élete minden mítoszával és illúziójával. A politikai tisztogatás „kinn” is szedi áldozatait, a drámában emlegetett barátját, B-t (Balogh Edgárt) hiába várja, bebörtönözték – Ákos környezete erről is mesét sző a betegnek. Kedvenc tanítványa árulásának következményeit azonban már nem tudják a betegszoba ajtajában feltartóztatni. A jóindulatú, irgalmas hazugság annyira körülhálózza a beteget, hogy lassan nem tudja megkülönböztetni az igaz és hamis állításokat. A belső számvetés során gyanakodni kezd feleségére, hogy őt, öreg és beteg embert megcsalta, és éppen barátjával, orvosával, pedig ez nem igaz.

Kétségbeesett lépésre szánja el magát: miután félreteszi két hónapra át a naponta kapott altatót, rettegve beveszi az összezt egyszerre. Halálával véget vet betegségének, kilép társadalmi csapdahelyzetéből, de a környezetét begyűrűző irgalmatlan konfliktusok ilyenforma kezelése nem ad túl sok segítséget a hátramaradóknak...

Az öngyilkosság fegyverével

Ugyancsak feloldhatatlan ellentmondások tisztánlátásának, ráadásul az emigrációs sorsnak irgalmatlan fájdalma kergette Márai Sándort az öngyilkosság fegyveréhez. Most a teljesség igénye nélkül beszélünk kell Márai-ról, s kezdjük az elején. Márai Sándor (Kassa, 1900. ápr. 11. – San Diego, 1989. febr. 21.) felmenői szepességi szászok (cipszerek) voltak. Apai dédapja, Grosschmid János földmérő volt, a Tengermentlének nevezett kerület (Fiume és környéke) sóbányáinak és kamarai javainak felügyelője, aki II. Lipót császártól kapott nemesi oklevelet. Az írónak egy húga és két öccse született; egyik öccséből híres filmrendező lett (Radányi Géza néven). Iskoláit otthon magántanulóként, majd katolikus iskolákban végezte: Jászváron, Budán, Eperjesen és Kassán. 1918-ban Budapestre költözött, állást kapott a Budapesti Hírlapnál, és a Pázmány Péter Tudományegyetem jogi fakultásán kezdett tanulni. Ekkor jelent meg első kötete, egy *Emlékkönyv* című verseskötet. A Tanácsköztársaság 133 napját lelkesen fogadta... Átesett a „spanyolon”, gyógyszer és minden orvosi beavatkozás nélkül meggyógyult. Édesapja óhajának engedelmeskedve, a zűrzavar elől Lipcsébe, Frankfurtba, majd Berlinbe költözött. „Világpolgár” lett, újságíróként dolgozott. 1923-ban megnősült. Feleségével, Matzner Lolával Párizsban töltöttek több évet, majd 1928-ban visszaköltöztek Budapestre, ahol Kosztolányi (a Logodi utca) szomszédságában laktak a Krisztinavárosban (a Mikó utcában). Márai ekkor és itt élte első termékeny írói korszakát.

1936-ban Lola katolikus hitre tért. 1938-ban az első bécsi döntéssel író és felesége visszaköltöztek Kassára, 1939 februárjában fiuk született, aki azonban kóros vérzékenységben hamarosan meghalt. E tragédia után az író hónapokig nem tudott beszélni, később versben siratta el kisfiukat (*Egy kisgyermek halálára*). A második világháború kitörése – mint annyiakat – az író is elkeseríti. Ír. Hiszi, hogy írói küldetése a kultúra és a polgári értékek őrzése. A visszacsatolt Felvidék

nyugtalanító helyzetjelentéseit írja a *Kassai őrző* (1941) és később a *Hallgatni akartam* (első emigrációban megjelent könyveként, 1950-ben) című műveiben. Ontja prózai és drámai műveit. Megírja *A gyertyák csonkig égnek* (1942) és a *Kassai polgárok* (1942) című regényeit. Színdarabjait sikerrel játsszák. 1943-ban súlyos ideggyulladást kap, hónapokig ágyba kényszerül. Közben tervezi-szervezi apósa megmenekítését Kassán a deportálás elől, de hiába, elkésnek a mentéssel. 1944-es naplójában azt a gondolatot jegyzi fel, hogy az ember, „az ember járvány”...

A háború, a nyilas, a német megszállás, majd a hosszú ostromállapot alatt az általános otthontalanság érzése alakul ki benne. 1948 augusztusának végén feleségével és örökbefogadott kisfiukkal (János-sal, akit sokáig csak „a kisfiú”-ként emleget) elhagyja Magyarországot. Svájc, Olaszország és az Egyesült Államok lesznek Márai honvágytól gyötört életének további helyszínei. „Új hazát nem lehet keresni. Csak pénzt lehet keresni, s a pénz birtokában tartózkodási helyet” – írja (*Ami a Naplóból kimaradt*, 1953-55). 1956 októberében azonnal hazaindul, Münchenben éri az orosz beavatkozás híre, így mégsem tér vissza Budapestre. 1956 végétől a Szabad Európa Rádióon át rendszeresen „üzen” haza (így küldte 1956 karácsonyára haza a vérző országba *Mennyből az angyal...* című versét is). Eredendő anyanyelvi és nemzeti közössége nélkül az író úgy érzi, mintha a magány barlangjában töl-

tené egész életét. Már 1967-ben elkészíti végrendeletét, meghagyja, hogy semmilyen művét ne adják ki, s ne játsszák otthon, amíg az oroszok ki nem takarodnak az országból. Élete utolsó éveiben megvakult feleségét ápolja, Lola halála után pedig a végső magány démoni árnyaival küzd. Fegyvert vásárol magának. S miután meghal öccse, Géza, s váratlanul elhunyt szeretett fogadott fia, János is, Márai nem képes tovább élni, fegyverrel vet véget életének.

Válságos történelmi-társadalmi helyzetekben

Márai prózájának hősei gyakran küzdenek otthonuk, otthonos-egészséges életérzésük és önazonosságuk megtartásáért erősen kiélezett, igen válságos történelmi-társadalmi helyzetekben. Így tesz a Trójából hazafele utazó Ulysses (Márai Odüsszeusz angolos nevét használja, az ír James Joyce *Ulyssese* után pontosan harminc évvel), a *Béke Ithakában* (1952) mitológiai fogantatású főhőse. Számítalan veszelyes kalandba keveredik, néha már-már maga is elpusztul, de végül „felépülve” ér haza Pénélopéhoz. De Ithakában mégis meg kell halnia házasságon kívül, Kírkétől született fia, Télegonosz keze által. Halála előtt Odüsszeusz még rendelkezik a

jövőről, azt óhajtja, hogy gyilkosa, Télegonosz vegye feleségül a hűséges Pénélopét, és Pénélopével közös, törvényes fia, Télegmakhosz Kírké nimfa férje legyen! A regény három fő elbeszélője Pénélopé és a két fiú; itt-ott mások és főleg Odüsszeusz szempontjából is halljuk a történetet. Márait már 1947-től foglalkoztatja Ulysses-Odüsszeusz története. Nápolyban írja meg a regény zömét. Az emigráció válságállapotában lévő író a bolyongó főhős alakjában önmagát is megmintázza. Elég két párhuzamra utalnunk. Először is, a bolyongó Odüsszeusz sokat iszik, s csupán Kalypso nimfának sikerül kigyógyítania őt a borisszaságból. Márainak pedig, amikor Frankfurtban, majd Berlinben él, bizony gondja támad az alkohollal. Másodszor, Homérosz leleményes hőse szüntelenül óvakodik az önkontroll elvesztésétől, a felejtéstől, így például tartózkodik a lótuszelevél fogyasztásától; Márai az emigrációban anyanyelve elfelejtésétől rettegett hasonlóképpen – gondoljunk *Halotti beszéd* című versére, amelyet akkoriban írt, amikor a *Béke Ithakában* elkezdte.

A gyógyító nimfa

A *Béke Ithakában* második részét Télegmakhosz beszéli el. Kalypso nimfa büszkén állítja, hogy rossz híre ellenére mégiscsak egyedül ő, Kalypso nimfa volt képes az isteni Odüsszeuszt kigyógyítani háborús traumáiból és sokféle betegségéből, így az alkoholizmusból is. A nimfa befogadta, meggyógyította, végül feloldozta és elengedte szerelmét. Kalypso házában az orvoslás istene, Apollón is sokszor megfordult:

„Tőle tanuljuk mi, nimfák, az orvoslás titkait. Atyád, mikor hozzám került, sokat szenvedett emésztési bántalmaktól, mert a hadiélet törődései, a siralmas táplálék Trója alatt, a járványok s aztán a mértéktelen borivás megártott isteni bendőjének. Én gyógyítottam ki, hála Apollónnak – mondta elérzékenyülten Kalypso. – Beöntéseket kapott, s hígított bürokrívus főzetett itattam vele éhomra, három hónapon át... egy főzetet, melyet Galateia különös ügyességgel készített. Makkegészséges volt, amikor hazaküldtem – mondta gögösen. [...] Mert okos volt – mondta halkabban a nimfa. – Nemcsak leleményes eszével, hanem testével is okos volt – mondta elérzékenyülten. – Ez ritka képesség az emberi nemzetség életében. Tudta, hogy az ember nemcsak értelmével, hanem gyomrával és más szerveivel is ember. Tudott szertelenkedni, de ugyanakkor tudott uralkodni teste fölött – mondta csaknem áhítatosan.” (*Béke Ithakában*, Helikon, 1991, 130-131)

Márai Ulyssese Homérosz hősehhez hasonlóan számtalan tobzódó, rafinált, emelkedett, s még több iszonyú, fenyegetően félelmetes lakoma tanúja lehet. Ravaszságának és isteni szerencséjének köszönhetően sem emberevés, sem végzetes szerelmi bosszú áldozatául nem esik. Az emberi képességek legjavát bírva, sokáig képes a születés és halál megmészátatlan végpontjai között valamennyire szabadon is alakítani saját életét... Mindaddig, ameddig haza nem érkezik Ithakába. Ő annak idején a trójai-görög háborúból ki akart maradni, ezért akkor bolondnak tette magát – persze, hiába. Miután végre hazatér, az istenek tovább már nem tartják őt különös kegyükben: így magához kell ölelnie a hétköznapi, kicsinyes emberi bukást és végzetet.

Kokacserje- és kóladió-tinktúrák (festvények)

Tinctura cocae, tinctura colae

Napjainkban nincs olyan ember a Földön, aki ne ismerné, ne hallott volna a Coca-Coláról. Azt viszont kevesebben tudják, hogy ez a közismert üdítő ital a gyógyszer-tárakban kezdte szédítő „pályafutását”.

Veress László

Eredetileg gyógyszerek voltak

A kokacserje- és a kóladió-kivonat (extractum) és -tinktúra eredetileg betegségek megelőzésére, gyógyítására, vagyis gyógyszernek szánt ital volt a 19. század második felétől a század végéig. 1884-ben egy Pemberton nevű amerikai gyógyszerész készített patikájában egy borból és kokain tartalmú kokalevél-kivonatból álló italt, amelyet COCA-WINE-nak nevezett el, az Olaszországban készített és népszerű Vin Mariani alapján. Egy évvel később, az alkoholtilalom miatt, 1885-ben az említett gyógyszerész egy alkoholmentes, szénsavas változatot is előállított, amelyet kóladió-kivonattal ízesített. Ezt az új italt kezdte forgalmazni és reklámozni atalantai gyógyszer-tárában. Azt állította, hogy az általa készített szénsavas és kóladió-kivonattal ízesített kokaital egy sor betegséget – emésztési zavarokat, ideggyengeséget, migrénes fejfájást, impotenciát – gyógyít. Ebből az italból naponta 8-10 adag kelt el, de alig egy év múlva, 1888-ban már három különböző cég is gyártotta, majd megalakult a Coca-Cola Corporation.

A kokacserjék jótékony és káros hatásai

A közel 250 faj két képviselője – név szerint a Dél-Amerikában őshonos közönséges és a kolumbiai kokacserjék – leveleiből készültek a különböző kivonatok. A kokacserje latin neve *Erythroxylum*, amelyben az „erythros” – pirosat, a „xylon” – fát jelent. A kokacserje levelében található alkaloidákért, főként a kokainért ősidők óta természetik őshazájában, Kolumbiában, a perui és a bolíviai Andokban, de ma már más trópusi területeken – Indonéziában, Sri Lankán – is, szigorú,

Kokacserje

törvényes ellenőrzés mellett. A növény akár 2-3 százaléknyi alkaloidát (kokaint) tartalmazó leveleit évente 3-4-szer is szedik, rögtön szárítják. A szárított leveleket a perui és a bolíviai indiánok évszázadok óta rágják élénkítőszerként, ugyanis a *felszabaduló alkaloidok stimulálják az agykéreg működését, fokozzák az izmok fizikai teherbírását, megszüntetik az éhségérzetet, szomjúságot, fáradtságot, segítenek a testhőmérséklet megőrzésében*. Viszont nagyobb mennyiségben, hosszabb ideig fogyasztva *szorongást, levertséget, alvászavart, veszélyes étvágytalanságot okozhat*.

Fogyasztása szenvedéllyé válhat, és függőség alakulhat ki!

A 19. század második felétől a kokacserje kivonatát italokban világszerte használták frissítőszerként. A Coca-Cola üdítőitalnak egyre jobban elterjedt a híre, és nagy mennyiségben gyártották az egész világon. Egy pohár Coca-Colában kilenc (!) milligramm kokain volt. A 20. század elején a kokaint ká-

Kokain

bítószernek (narkotikumnak) nyilvánították, így a kokacserje stimuláló alkaloidáit a feldolgozás során elkezdték kivonni a levelekből, a kivont kokaint csak a gyógyszer-tarban használták helyi érzéstelenítőszerként, a szemészetben, a fül-orr-gégészetben torokműteknél érzéstelenítőként, de kötelező és körülményes nyilvántartása, könyvelése miatt (is) egyre kevesebb helyen alkalmazták. Ma már csak kokainkivonás utáni leveleket használnak a kokaszirup gyártásához, Amerikában egyetlen gyárnak van engedélyezve, hogy a kokalevelekből kivonja a kokaint, és eladja egy gyógyszer-gyárnak, gyógyászati felhasználásra.

A kokalevél és a kokain a függőséget okozó, tiltott kábítószerek jegyzékén

Sajnos ennek ellenére egyre több fiatal fogyasztja ezt a drogot, népszerűsége növekvőben van az egész világon. Ráadásul a kokainnak számos nem kívánatos mellékhatása van: depresszió, szorongás, indulatkitörések, agresszivitás, üldözé- ses téveszmék és mások.

A Coca-Cola összetételében a kokaint bizonyos mennyiségű koffeinnel helyettesítik, de *pontos összetétele a híres titkok egyike*.

A kokakivonat hivatalos volt a 6. és 7. Román gyógyszer-könyvben, számos európai gyógyszer-könyvben, gyógyszer-könyvben, gyógyszer-könyvben részletesen az 1934-ben kiadott 5. Svájci gyógyszer-könyvben olvasható: az elporított kokaleveleket híg alkohollal áztatják hat napon keresztül, majd a nedves masszát perkoláció útján alkohollal átmossák a hatóanyagok teljes kivonásáig. Az így nyert oldatot vá-

kuumban ötven Celsius-fokon elpárolgottatják, hogy szilárd kivonatot nyerjenek, és ez kiinduló anyag lehet tinktúrák, szilárd és folyékony termékek – például borok – készítéséhez.

A kokalevél teáját, kivonatát egyaránt hasznosnak találták korábban az egészség megőrzésére, visszaszerzésére, valóban létfontosságú vitaminokat (A, B, C, E), vasat, kalciumot, különböző fehérjéket tartalmaz. Csökkenti a vér trigliceridszintjét, javítja a vérkeringést és a légzést, jótékony hatása lehet hasmenés, gyomorhurut, torokgyulladás ellen. Külö- le- leg sebfejtőlenítésre, fájdalomcsillapításra bedörzsölő szerek, krémek formájában használták.

Emil Belcot gyógyszerész Patikai készítmények (For-

mular farmaceutic) című, 1921-ben Bukare- tben megjelent könyvében több kokalevélből előállítható készítmény leírása tanulmányozható, mint például a kokaszirup (elixirium cocae), a kokabor (vinum cocae), a kokakivonatok és kokatinktúra. Jelenleg az Európai Unió területén a kokatermékek használata minden formában tilos!

A kólafa és a kóladió

A kóladiófa terméséből készül a tinctura és extractum colae – kólatinktúra (festvény) és -kivonat.

A kóladió a Nyugat- és Közép-Afrikában őshonos *Cola acuminata* és *Cola vera* fa termése, amely Európában az 1500-as évek

Kóladió

Fotók: Wikipedia

végén vált ismertté, szélesebb körökben a 19. század közepétől terjedt el.

A kólafa 15 méter magasra is megnőhet, augusztusban virágzik, termése, a kóladió, november-december folyamán érik be. A fák 6 évesen kezdenek virágozni és teremni, 10-15 évesen adják a legtöbb kóladiótermést, amely rágáskor eleinte keserű, majd sok rágás után édes ízű. A kóladió húsos, 5 tüszőből álló termésében foglalnak helyet a körülbelül 5 cm-es (gesztenye nagyságú) magvak, amelyeket vékony, fehér héj borít. A termésfalak nem ehetők, a friss, ropogós, gesztenyeszerű, vöröses-barna színű kóladiót a héj eltávolítása után fogyasztják. A friss magvakat akár 8-10 hónapig is frissen lehet tartani, lomblevelekbe göngyölve, kosarakba csomagolva és időközönként friss vízzel átmosva.

Magas koffeintartalma miatt rendkívül népszerű termék. Afrikában elterjedt szokás a kólarágás, emésztőszerként, serkentőként, hasmenés és másnaposság ellen. A koffein mellett tartalmaz még theobromint, teofilint (xantinokat), antioxidáns anyagokat (katechint) és fehérjéket. Az antioxidáns anyagok gátolják a kórokozó baktériumok, vírusok fejlődését,

agy, szív-, -érrendszervédő, daganatellenes, gyulladáscsökkentő, cukorbetegség-ellenes szerek. A koffein-theobromin aránya: 10:1. Az őslakók évszázadok óta használják orvosságként, ízesítőszerként, azért, hogy jobban bírják a kemény fizikai munkát, megterhelést, és hogy megvédjék magukat a fertőzésektől, ivóvizüket kóladióval ízesítették. Száraz magját gurunak, a frisset kólának nevezik az őslakók.

Nigériai egyetemeken napjainkban is folynak kutatások a kóladió egészségügyi felhasználhatóságával kapcsolatosan.

Kólafa

kólakivonatot és 95 gramm Malaga bort tartalmaz (a kokaborhoz hasonlóan). A két anyag összevegyítése után 8 napon át állni hagyják, majd leszűrik. A kólabor kellemes, kólaízű, barna színű folyadék. Mértékkel fogyasztva a bor önmagában is hasznos élettani hatással bír: csökkenti a szívinfarktus kockázatát, javítja a vérkeringést és az emésztést, növeli a fizikai teljesítőképességet, étvágyfokozó és még sorolhatnánk. Számos hatóanyag a borban jól oldódik, így a kólabor ugyanolyan hasznos gyógyhatással rendelkezik, mint a kóladióból készült kivonatok és tinktúrák.

A következő részben a kóladióban és más növények termésében rejlő olyan terápiás hatású anyagokról számolunk be, amelyeket a közelmúltban gyakran alkalmaztak a patikákban készített gyógyszerek összetevőjeként, de napjainkban kivonták forgalomból. Ezek a theobromin, a teofillin és a koffein, bár az utóbbi ma is több, a gyógyszeriparban előállított készítmény összetevője.

Kóladió-kivonat

A 19. század végétől Európa és Amerika gyógyszer-táraiban készített folyékony és szilárd kóladió-kivonatot, -tinktúrát orvossá- ként állították elő. A kóladió és kivonatai, tinktúrái valóban hatásosak a benne levő koffein, teobromin és tanninok tartalma miatt. Élénkítőszer-ek, agyi értágítók, serkentik a véráramlását a fejbe, szellemi élénkséget, éberséget biztosítanak az aktív emberek- nél is, fokozzák az anyagcserét, csillapítják az éhségérzetet, étvágycsökkentők, vizelethajtók, támogatják a testsúlycsökkenést. A gyógy-ászatban depresszió ellen, hörgőtágító tulajdonsága miatt gyermekkori asztma kezelésére, migrénes fejfájás enyhítésére és kezelésére használják.

A kóladió-kivonatot nagy mennyiségben az iparban, gyenge alkoholos és üdítőitalok gyártásában használják, köztük elsősorban a Coca-Cola előállítására. Száraz kivonataból kapszulákat és tablettákat is készítenek, sportolók számára is. Gyártanak még kólaport, -zselét, -cukorkát. A kólagyümölcsport a kozmetikában is használják, kivonatai a pigmentfoltok enyhítésében is jótékonyak lehetnek.

A kokacserje leveleihez hasonlóan a kóladióból is készítettek korábban borokat, Vinum Colae néven.

A kóladió-kivonatok, tinktúra gyógyszer-tári előállítását és alkalmazását 1976-ban a IX. Román gyógyszer-könyv tiltotta meg.

A vinoterápia

A „borral való gyógyítás” érdekében a kokalevélből és a kóladióból is készítettek boros kivonatot. A kólabor (vinum colae) készítéséhez Magyarországon fehér Tokaji bort, Romániában, így Erdélyben is – Emil Belcot gyógyszerész javaslatára – a múlt század húszas éveitől Malaga bort használtak, természetesen kizárólag a kiváló minőségű borokat alkalmazták gyógyborok készítésére.

A kólabor (Vinum Colae) 5 gramm száraz

Orrunknál fogva vezetve

Hogyan tanul egymástól az orr és az agy?[*]

Szaglásunk nemcsak passzív érzékelés, hanem aktív része a döntéseinknek és viselkedésünknek. Az orrunk kommunikál az agyunkkal, képes tanulni és alkalmazkodni a környezethez, hogy jobban eligazodjunk a világban. Az agy és a szaglógumó közötti kétirányú kommunikációt vizsgáló kutatásba Raul C. Mureşan, a STAR-BBTE Intézet kutatója, valamint az Erdélyi Idegtudományi Intézet (TINS) Kísérleti és Elméleti Idegtudományi Laboratóriumának igazgatója is bekapcsolódott. A kutatás eredményeit a Nature Communications közölte.

A látás és hallás kutatásában már jól ismert jelenség, hogy az agy nemcsak fogadja az érzékszervektől érkező jeleket, hanem vissza is küld információkat, vagyis „beszélget” az érzékszervekkel. Ez segít abban, hogy ne csak nyers adatokat érzékeljünk, hanem az adott helyzet viszonylatában értelmezzük azokat. A szaglás esetében ez a visszacsatolási folyamat kevésbé feltárt. A szaglás első állomása a szaglógumó vagy szaglóhagyma, amely a frontális lebeny alatt helyezkedik el. A szaglógumóban működő mitrális és pamacsos sejtek továbbítják az ingereket az elülső piriform kéregbe és az elülső szaglómagba. Innen a jelek eljutnak más agykérgi területekre, ahol már nemcsak érzékeljük a szagokat, hanem azok jelentését és környezethez kapcsolódó szerepüket is értelmezzük.

A kutatók azt vizsgálták, hogy a piriform kéregből a szaglógumóba visszacsatoló idegrostok kizárólag a szagingerék feldolgozását szolgálják-e, vagy képesek akár viselkedésfüggő információk közvetítésére is. Emellett arra is kíváncsiak voltak, hogyan változik ezeknek a visszacsatolásoknak a dinamikája, ha egy korábban jutalommal társított szaginger már nem jelent előnyt. A viselkedésfüggő információk olyan idegrendszeri jelzések, amelyek az inger jelentésén túl azt is közvetítik, hogy az adott környezetben vagy helyzetben hogyan előnyös reagálnunk ezekre a jelzésekre.

A tanulmány szerzői egy különleges feladatsort dolgoztak ki egerek számára, melynek során az állatoknak szag- vagy hangalapú ingerekre kellett reagálniuk. A feladat szabályait időről időre megváltoztatták: például egy korábban jutalmazott inger már nem járt jutalommal, vagy új inger vált fontosabbá. Egy korszerű képalkotó eljárással valós időben követték nyomon az elülső piriform kéregből a szaglógumó felé visszacsatoló idegrostok aktivitását, amely részletes és pontos képet nyújt arról, hogyan működnek az agyi kapcsolatok élő állatokban.

A kutatás eredményei azt mutatják, hogy a visszacsatoló idegrostok nemcsak a szagingerék fizikai jellemzőire rea-

gálnak, hanem érzékenyen követik azt is, ha megváltoznak a viselkedés szabályai. Az idegrostok aktivitása igazodik ahhoz, hogy mikor és hogyan reagál az állat egy adott szagra, például ha jutalomra számíthat, vagy éppen valamit el kell kerülnie. Ez az aktivitás akár másodpercek alatt újraszerveződhet, ha megváltozik a jutalommal járó inger. Ráadásul az is kiderült, hogy az említett idegrostok nemcsak a szagingerekre, hanem bizonyos hangokra is reagálnak, amennyiben azok a viselkedés szempontjából jelentőséggel bírnak. Az idegsejtek válaszai tehát nem csupán egy inger fizikai jellemzőire vonatkoznak, hanem arra is, hogy az ingernek milyen „jelentése” vagy jelentősége van a viselkedés szempontjából. A visszacsatolás főként ezt a viselkedési relevanciát közvetíti vissza a szaglőrendszer első állomása, a szaglógumó felé.

A tanulmány rendkívüli mértékben hozzájárul annak megértéséhez, hogy miként képes az agy gyorsan, akár másodpercek alatt új jelentéseket társítani ugyanahhoz az érzékszervi ingerhez – például egy szaghoz –, attól függően, hogy éppen mi a cél, milyen kihívások elé állítja az állatot a környezete, vagy milyen tapasztalatok előzték meg az adott helyzetet.

A kép illusztráció. Forrás: <https://www.thetransmitter.org/spectrum/mice-with-autism-mutation-may-be-indifferent-to-social-scents/>

Ember és állat harmóniája

A befűrődő toklász veszélyei

Májustól októberig a gondozatlan közterületeken, útszéleken a házi kedvencek egyik veszélyforrása a toklász, azaz az egérárpa kalásza. A gyomnövény nyáron, július-augusztusban, elszáradás után válik veszélyessé, amikor a kalász szétesik, és alattomosan támad, esetenként a létfontosságú szervekig hatolhat, és az állat életét már nem lehet megmenteni.

Szer Pálosy Piroska

A toklász majd mindenhol fellelhető gyomnövény, a kalászvirágzata miatt jelent veszélyt a kutyák, macskák testi épségére. Ott, ahol lenyírják a fűvet, de nem gyűjtik össze, egész nyáron előfordulhat. A kalászkok mindenhol ott vannak, ott maradnak, ezért még fűnyírás után is érdemes figyelni a száraz maradványokra.

A zöld színű egérárpa még nem okoz gondot, de a kifejtett, megszáradt kalász sárgás színűvé válik, és azoktól már a legtöbb állat gazdája tarthat. Ezért, ha magas fűvel borított

területen szaladgálna az állat, ahol még toklász is van, jobb elkerülni.

– *Miként előzhető meg a kellemetlenség, hiszen a forró beton helyett a füves talajt választjuk sétáltatásra?*– kérdeztük dr. Pálosi Csabát, a Noé Bárkája kisállatklinika vezetőjét.

– Sajnos a közterületeken lehetetlen kikerülni a toklászt, ezért sétáltatás közben oda kell figyelni, hogy toklászveszélyes helyen ne hemperегjen a négy lábú, amennyiben pedig a fűvet rágcálná, feltétlenül le kell tiltani. A növény termésének a vége szúrós, könnyen bekerül a kutya bőrébe, annak mozgásával halad egyre beljebb. Leggyakrabban a fülbe, orrba, szájba, a lábujjak közé és a kutya fenekénél vagy nemi szerveinél fűrődhat be. A növény a felépítésénél fogva nem tud távozni, kijönni, a kutya sem tudja kiszedni – habár sok esetben nyalja –, sőt még a gazdi sem. A toklász nyílként fűrődik be, és hegyes kis sörtei úgy állnak, akárcsak a halaszálkák, kifele nem távozik.

Fotók: Szer Pálosy Piroska

Sebészeti beavatkozásra kerülhet sor

A toklász leggyakrabban a lábujjak közé fűrődik, így a kutya hirtelen sántítani kezd, nyalja a mancsát, duzzanat, majd gennyes tályog jelenik meg rajta. Ha sétáltatás közben hirtelen rázni kezdi a fejét, a földhöz dörzsöli, oldalt tartja, esetleg romló egyensúly jeleit mutatja, a füleit vakarja, folyamatosan egy irányba dönti a fejét, valószínű, hogy toklász került abba a fülbe, amerre a fejét dönti. Azonnal állatorvoshoz kell fordulni, aki speciális csipesszel el tudja távolítani a kalászt, amennyiben nem fűrődött túl mélyre. Ha nyalogatja a lábát, sántít, akkor a lábujján keresztül hatolt be a toklász. Sok esetben a talp felől ki is bújik, de olyan is előfordulhat, hogy betokosodik, duzzanat képződik, amit helyi érzéstelenítéssel az állatorvos felnyit,

eltávolítja a toklászt és a felgyülemlett gennyet, majd kezeli a fertőzött területet. Az orrba jutott toklászra rögtön heves és szűnni nem akaró tüsszögéssel reagálnak a kutyák, esetenként véres orrfolyás jelentkezik. Ennek eltávolítása endoszkóppal, altatásban történik. Ha a kutya után séta után még nem teljesen befűrődött toklászt látunk, vagy a fenti panaszok közül bármelyik fennáll, mielőbb állatorvos segítségét kell kérni. A mélyre fűrődött, bőr alá vagy orrba, netán szembe került toklászt nagy valószínűséggel csak bódításban, sebészeti úton lehet eltávolítani. Ha az állat szemébe kerül a toklász, a pislogással egyre mélyebbre fűrődik, és sokszor az alsó vagy felső kötőhártya alá kerül. A kötőhártya megduzzad, kivörösödik, és súlyos szaruhártya-sérülés keletkezhet, amely nagyon fájdalmas, az állat hunyorít, mellső mancsával dörzsöli a szemét, ezáltal tovább ront a helyzeten. Az állat hónaljába is könnyen befűrődhat a kalász, főleg, ha azt ritkán ápolják, csomós vagy piszkos a szőr. Ilyen esetben nehezebb észrevenni, ezért a májustól októberig terjedő időszakban fokozottan figyelni kell az állat ápoltságára, bőrének épségére.

Általában a hosszú fülű, hosszabb szőrű kutyák fokozottan veszélyeztetettek. Ezért minden séta után érdemes átnézni a kutyát, és a szabadon álló, szőrön lévő toklászokat azonnal eltávolítani, a mancsokon, illetve a fülek belső részén rövidebbre vágni a szőrt. Naponta érdemes átvizsgálni a kutya lábujjait és fülét, hónalj- és hastájékat. A lábujjak, a talppárnák közötti és a fülek belső részén található szőrt nyáron érdemes rövidre nyírni, a hallójáratokból kitépkedni, mivel a toklász így kevésbé tud beleakadni. Legbiztosabb azonban a toklászos, elhanyagolt területek kerülése, a saját kert rendben tartása – hangsúlyozta a szakember.

Axiom-4 – Kapu Tibor: „Egy csoda részese vagyok”

Isteni élmény volt részese lenni a Grace űrhajó felbocsátásának, és az azóta eltelt valamennyi nap egy csoda, beleértve azt is, amikor először megpillantottuk a Földet – mondta Kapu Tibor magyar kutatóűrhajós, aki a Nemzetközi Űrállomásról élőben válaszolt a sajtó kérdéseire.

Az Axiom-4 küldetés tagjaként június 26-án felbocsátott Kapu Tibor kiemelte: büszke arra, hogy számos előremutató és innovatív kísérletet végez az űrállomás fedélzetén, és a misszió összesen hatvan kísérletéből legalább huszonöt magyar kutatóktól, egyetemektől, vállalatoktól érkezett a HUNOR Magyar Űrhajós Program keretében.

„Ez hatalmas hozzájárulás egy nemzetközi misszió megvalósulásához, gyakorlatilag miénk, magyaroké a legmagasabb szám a kísérletek terén, amire méltán vagyunk büszkék. Hiszem, hogy azok a kutatók, akik a HUNOR-programban közreműködtek, meg fogják találni a helyüket a versenypiacon is” – jelentette ki.

Kapu Tibor felidézte, hogy komoly kihívást jelentett számukra, hogy az ere-

deti tervekhez képest két hetet csúszott a felbocsátás, és ennyivel hosszabbodott meg a karantén is négyük számára.

„Szerencsére a személyzettel jól bírtuk a helyzetet, még élveztük is. Amikor elindult a visszaszámlálás, nehéz volt elhinni, hogy végre valóban megtörténik, és volt egy tíz-tizenöt perces váratkozás, aminek a végén 13 másodpercre voltunk attól, hogy ezt az eseményt is elnapoljuk. Maga a felbocsátás, a 8,5 percen keresztül tartó robaj sokkal hangosabb, gyorsabb volt, mint azt előzetesen gondoltam, de végig mindenki mosolygott, majd egyszer csak beállt a csend és súlytalanság” – idézte fel Kapu Tibor.

Megjegyezte, hogy folyamatos csodát és izgalmat él át, és bár sok képet látott korábban a Földről, nincs, ami vissza tudná adni, mennyire gyönyörű, fényes és színes a bolygónk. „Amikor

lemegy a Nap, minden narancssárga, amikor besötétedik, akkor pedig tengerészkek. Kilencven perc alatt megkerüljük a bolygót, minden öt percben történik valami, ami korábban nem. Vannak viharok, szelek, felhők, de innen fentről teljesen máshogy néznek ki” – tette hozzá.

A magyar űrhajós kérdésre válaszolva úgy fogalmazott, hogy az út, amit bejárt, nem egyetlen emberé, hanem a teljes magyar nemzet küldetése. „Kis nemzetként megvalósult egy álom, itt vagyok a Nemzetközi Űrállomás fedélzetén.” Elképesztő és menő érzés volt a saját és az édesapja nevét viselő zászlóval ellátott szkafanderrel utazni.

A Nemzetközi Űrállomáson őt ért kihívások közül azt emelte ki, hogy rendkívül könnyű ott elhagyni dolgokat, és nehéz fókuszálni, a mostani sajtóesemény előtt nem sokkal még egy pszichológiai kérdőíven, azelőtt egy kísérleten kellett dolgoznia. Hozzátette: ruhát hajtogatni lehetetlen a fedélzetén.

Beszámolt arról is, hogy a Pille műszert még nem tudta kipróbálni, de erre hamarosan sor kerül, és a tervek szerint videót fog forgatni az űrállomás orosz szegmensében, amit nagy izgalommal vár.

„Nagyon szeretnénk tovább folytatni a programot. Az elmúlt három-négy évben számos kutató, orvos és mások sokat dolgoztak azért, hogy megtanuljunk egy űrhajós kiválasztását és felkészítését. Az űrkutatás hatalmas lehetőség a terület minden jelenlegi és jövőbeni szereplőjének és a fiatalok számára a jövőben” – mondta többek között a magyar kutatóűrhajós a budapesti HUNIVERZUM Látogatóközpontban tartott sajtóeseményen. (MTI)

Új szabály a milánói Scala operaházban

A Scala nem engedi be és nem téríti vissza a jegyárat azoknak, akik atlétatrikóban vagy rövidnadrágban akarnak belépni az operaházba – olvasható a színház honlapján, amely az öltözködésre és a nézők magatartására is pontos szabályokat ír elő.

A Scala a nézők számára hasznos információk között tünteti fel az illemkódexet.

Az operaház igazgatósága figyelmezteti a közönséget, hogy „méltó öltözékekben jelenjen meg a színház és a többi néző iránti tisztelet jegyében. Nem engedélyezett a belépés azon nézők számára, akik atlétatrikót vagy rövidnadrágot viselnek. Ebben az esetben jegyük árát nem térítjük vissza”.

A figyelmeztetések között szerepel, hogy a Scalába nem lehet poharakat bevinni, valamint kívülről hozott italokat és ételeket. Előadás alatt nem készíthetők fényképek és videófelvételek, a mobiltelefonokat a legjobb kikapcsolni, és a nézők semmiképpen ne helyezték telefonjaikat a páholyok szegélyére, ahonnan az alsóbb szintekre eshetnek. A színház közlése szerint egy néző fejére esett telefon miatt a Scala alig tudta elkerülni a vele szemben tervezett kártérítési pert.

A feltüntetett szabályok mindig is érvényesnek számítottak a Scalában, de a 2020 és 2025 februárja közötti intendáns, Dominique Meyer időszakát a tolerancia jellemezte.

Meyer többször felidézte, hogy fiatal korában a párizsi operaházban többször bíralták őt a közönség idősebb és jobban öltözött tagjai. „Nekem az számít, hogy a fiatalok operába járjanak, nem az, hogy miként vannak felöltözve” – nyilatkozta korábban Dominique Meyer.

A Scala jelenlegi vezetése szerint azonban a problémát nem a fiatalok, hanem a turisták jelentik, akik főleg a nyári operaidényben inkább strandhoz illő öltözékekben jelennek meg az előadásokon.

Az operaház bejelentette, hogy a Scala folyóirata szeptemberi számában pontos öltözködési és viselkedési kódexet közölnek majd. Többek között be akarják tiltani a strandpapucs viseletét a nézőtéren.

A jelenlegi szigorítást az új intendáns, Fortunato Ortombina szorgalmazza, aki korábban a velencei Fenice operaházat vezette. A Fenice előadásaira a mai napig szigorú dresscode szerint lehet csak bejutni. (MTI)

Egy magyar közmondást idézünk a rejtvény főszoraiban.				1.	FONTOS GAZDASÁGI ÁGAZAT	NOBILIS	FEKETE I. FECSKÉJE	TÉLI CSAPADÉK FÉLTESI!		ELTOL A KÖZEPÉN!	ANGOL RÉGIÓ ÉS VÁROS	KORALL-ZÁTONY	... KING COLE (ÉNEKES)	OLASZ IGEN HALÁLI!		HÁROM (OROSZ)	A TETEJÉRE DOLGOZIK A SZABÓ	NÉMÁN NÓGAT!	MADRID! LAP		FÉRFI ÉNEK-HANG			
				N																	S			
A MAGYAR FŐVÁROS RÉSE									ÖSSZESEN (ROMÁN.) FÉRFINÉV (JUL. 6.)					RAKODNI KEZD! ROSTA			VASIPAROS (ÁBRAHÁM) ... MAIL (LÉ-GI POSTA)							
AMELY TÁRGY ILLAT (LATIN)							FRANCIA FESTŐ ...-BERE						GYÁSZOL ATTILA MÁS NEVE					INDÍTÉK IDEGEN NŐI NÉV						
2.	H	FÜLES SZÁLLÍTÓ-ESZKÖZ	A MÓRES LÉNYEGE! BÁNÁTI VÁROS				CSAK FÉLIG! EBLAK			KELETLEN! RÓMAI HAT			AZ ITTENI KÖLTŐI SÓHAJ			ZOKOG TILTÓSZÓ			IZOMBAN ZAJLIK MŰ (LATIN RÖV.)					
KERÜL, VAN BELŐLE						MARÓ VEGYÜLET SZERZETT ROKON					HOLT NYELV TÖRLÖGUMI							A -RÓL PÁRJA UDVART TAKARIT				FÉLSZI! FÉL CENT!		
Ó KÖVETKE-ZIK						BIRKÓZVA GYÓZ FELVIDÉKI VÁROS						SZOLGÁLA-TOS TANULÓ SÍRÁSRA KÉSZTET						BALSZE-RENCSE A HÁZBA HATOL						
FENYEGETÉSSSEL PÉNZT SZEREZ							A RÁDIUM VEGYJELE			BETART! ATTÓL KEZDVE!			A LANTÁN VEGYJELE GÉSA!			KUTYA A NAGY VARÁZSLÓ			ELÓTAG: ÚJ CÉGFÉLE (RÖV.)					
MOCSÁRI NÖVÉNY				GÁRDONYI BÍRÓ URA TOJÁSOKON ÜLŐ TYÚK				ÉSZAK-OLASZ FOLYÓ PRINCÍPIUM							ZENÉS DRÁMA BALATON FOLYÓJA					GRAMM (RÖV.) CSINOS, JÓ ALAKÚ				
SODRÁS VER				NÓSTÉNY DISZNÓ MICSODA? (OROSZ)				ERKÖLCS-TAN KARAVÁN-ÁLLAT							TENISZ-PARTI RÉSZÉ SZÁRMAZIK				TYÚKFEJ CSIGAFÉLE					
		ÉLETÚT KEZDETTŐL FOGVA				ÜRES TÁLI KÍNAI HOSSZ-EGYSÉG			ARRAFELE! ISKOLA ALSÓ TAGOZATA				TOJÁS (NÉMET) AZ EZÜST VEGYJELE			BENT ERŐS! ÉG ÉS FÖLD KÖZÖTT VAN			PÁROS NÉMA! SZELLEMI ALKOTÓ				AZ EGYIK ELEKTROD	
CSINOS, JÓ ALAKÚ					AB OVO ANGOL IDŐ					MINDENT LEVÁG LAMARTINE VERSE							KEVÉS VAN BELŐLE MAGYAR ÍRÓ (LAJOS)							
TÜZET MEG-SZÜNTET						RÓMAI NÉGY KIS KIKÖTŐ			SZOLMIZÁ-CIÓS HANG ISME				GERMÁNIUM VEGYJELE KIS REN-DŐRCSPAT			CSEPP RÉSZ! SZIMATOLÓ-SZERV			HASAD A TŐ JEGE CSATÁR ÓRÓME					
A MÉLYBE			ILYEN AZ OGAM ÍRÁS FÉL TÍZI!				TÁPLÁLÓ BESZEG!						ÉRMES SPORTOLÓ ÁLL ITT AZ ITTENI							FÁBA VÉS KICSINYÍTÓ KÉPZŐ				
				SZEMMEL ÉSZLEL EGYEN!				OLASZ SZERELEM EZEN!							FŐZÓLAP NULLA				TITOK KULCSA RÓMAI EZER					
VÁSÁRLÓ	H										MUNKA-SZERETŐ												L.N.J.	

Július 3-i rejtvényünk megfejtése: **Más kapuján ha lábbal kopogtatsz, a te kapudon majd bottal kopognak.**

Teltházas mérkőzésen egymás ellen kezd a Paks és a Kolozsvári CFR

A magyar labdarúgócsapatok közül elsőként a Magyar Kupa-győztes Paks kezd meg szereplését a nemzetközi kupasorozatok 2025/2026-os idényében, ellenfele a Románia-kupagyőztes Kolozsvári CFR 1907. A két csapat ma esti mérkőzésére minden jegyet eladtak.

A Bognár György irányította együttes, ahogy tavaly, ezúttal is a román kupagyőztest kapta ellenfelül – azonban míg az elmúlt évben ez a másodosztályban szereplő Vajdahunyadi Corvinul 1921 volt, idén a jóval erősebb Kolozsvári CFR 1907 a rivális. A magyar csapatra így nehezebb feladat vár,

mint egy esztendeje, ráadásul utóbbit nem is sikerült sikeresen abszolválni – emlékezetes módon a jelenleg is 2. ligás erdélyi klub 4-2-es összesítéssel továbbment, a Paks pedig a Konferencialiga selejtezőjében folytatta.

A tapasztalat is a CFR mellett szól, ugyanis rendszeres szereplője a nemzetközi kupasorozatoknak, a kétezertizes években háromszor a Bajnokok Ligája csoportkörében volt érdekelt, míg az előző hat idényben kétszer-kétszer az Európa-liga és a Konferencialiga főtábláján bizonyított, de éppen az elmúlt két évben nem sikerült továbbjutnia a selejtezőből.

A Paks ezzel szemben mindössze harmad-

jára méreti meg magát a nemzetközi szinten: 14 éve ugyanebben a sorozatban két kört is ment, tavaly pedig a búcsúját követően a harmadik számú sorozatban javított két továbbjutással, de a Konferencialiga főtáblájának küszöbén végül elbukott a cseh Mlada Boleslav ellen.

Bognár György vezetőedző keretében nagy változás nem történt a múlt szezon zárulta óta, két komoly távozója közül a válogatott kapus, Szappanos Péter visszatért a szaúdi klubjához, míg Ötvös Bence a bajnok Ferencvároshoz igazolt. Érkező oldalon Zeke Mórió és Pető Milán szerepel, mindkettőjüket az NB I kieső csapataitól szerezték meg, előbbi Kecskemétről, utóbbi Fehérvárról szerződött Paksra. Az összeszokottság különösen sokat érhet a zöld-fehérek számára, mivel a magyarországi szezon még nem kezdődött el, de Bognár György szerint a felkészülés során még nem állt össze a csapata, ráadásul egyik alapembere, Osváth Attila megsérült, ezért rá nem számíthat.

A magyar együttesrel még sosem találkozó kolozsvári alakulat viszont már lejátszotta első tétmérkőzését az új idényben, múlt szombaton 2-1-re kikapott a bajnok FCSB-től a hazai Szuperkupáért kiírt összecsapáson.

A párharc nagy esélyese a Kolozsvári CFR 1907, mivel a két csapat játékoskerete között jelentős a különbség. A Paksi FC játékosai-

nak összértéke a Transfermarkt szerint 8,68 millió euró, míg a kolozsvári keretet 29,15 millió euróra becsülik. A CFR három legértékesebb játékosa – Louis Munteanu (5 millió euró), Korenica (2 millió euró) és Matei Ilie (2 millió euró) – együtt többet érnek, mint a teljes paksi csapat. A romániai együttes az idényszünetben öt labdarúgót – Karlo Muhar, Antonio Bosec, Drilon Islami, Marko Gyorjievski, Tudor Cocîş – igazolt.

A mérkőzés, amelyet a DigiSport 1, a Prima Sport 1 és az M4 Sport televízió is élőben közvetít, 20 órakor a szerb Pavle Ilic sípjelére kezdődik, telt ház előtt. A visszavágót jövő csütörtökön Kolozsváron rendezik, a továbbjutóra pedig a svájci Lugano vár a következő körben, míg a párharc vesztese a Konferencialigába átkerülve a szlovén Mariborral méri össze a tudását.

Alin Dobrosavlevici a Sepsi OSK új szerzeménye

A Sepsi OSK bejelentette Alin Dobrosavlevici szerződtetését. A pályája során Marosvásárhelyen is szerepelt 30 éves középhátvéd egy évre írt alá a 2. ligás, háromszéki klubhoz, hosszabbítási opcióval. Dobrosavlevici legutóbb a Bodzavásári Gloria csapatában játszott, az elmúlt évadban 22 mérkőzésen lépett pályára, 1 gólt szerzett.

Finnországban elrajtolt a Bajnokok Ligája, májusban Budapesten ér véget

Finnországban a Kuopio PS és a moldovai Milsami párharcának első felvonásával elrajtolt a labdarúgó Bajnokok Ligája 2025/2026-os idénye, amely május 30-án majd Budapesten a Puskás Arénában rendezendő fináléval zárul.

Az első meccset az északi együttes 1-0-ra megnyerte otthon, a kvalifikációban pedig további 91 találkozó után alakul majd ki az alapszakasz 36 csapatos mezőnye.

A román bajnok FCSB tegnap lapzárta után az andorrai Inter D’Escaldes csapatát fogadta.

A magyar bajnok Ferencváros a második körben csatlakozik be, első ellenfele a tavaly a Konferencialigában főtáblás örmény Noah és a montenegrói Buducnost Podgorica párharcának

győztese lesz. Előbbi 1-0-s előnyre tett szert hazai pályán a jövő heti visszavágóra.

A főtáblán 29 klub helye biztos – köztük a címvédő Paris Saint-Germainé is. A nyolcfordulós alapszakasz 144 mérkőzése után az első nyolc rögtön a legjobb 16 közé jut, míg a 9. és 24. hely között záró gárdák plusz párharcra kényszerülnek a nyolcaddöntőbe jutásért. A selejtező, majd az alapszakasz, végül az egyenes kiesés rész összesen 280 meccse után alakul ki a döntő párosítása.

A Puskás Aréna az Európai Szuperkupa 2020-as, az Európa-liga 2023-as döntője után látja vendégül az európai klubfutball legrangosabb összecsapását jövőre, május 30-án.

Eredményjelző

Bajnokok Ligája-selejtező, 1. forduló, 1. mérkőzések: Noah (örmény) – Buducsnoszt Podgorica (montenegrói) 1-0, KuPS (finn) – Milsami Orhei (moldovai) 1-0, Iberia Tbiliszi (grúz) – Malmö (svéd) 1-3, Levadia Tallinn (észt) – RFS (lett) 0-1, Olimpija Ljubljana (szlovén) – Kajrat Almati (kazah) 1-1, Drita (koszovói) – Differdange (luxemburgi) 1-0, Víkingur (feröeri) – Lincoln Red Imps (gibraltári) 2-3, The New Saints (walesi) – Shkëndija (északmacedón) 0-0, Virtus AC (San Marinó-i) – Zrinjski Mostar (bosznia-hercegovinai) 0-2, Egnatia (albán) – Breidablik (izlandi) 1-0.

Röviden

* A spanyol csendőrség szerint a gyorshajtás is közrejátszott Diogo Jota halálos autóbalesetében. A vizsgálati anyag szerint a Liverpool támadója vezette a Lamborghinit, amely egyértelműen túl gyorsan ment. Diogo Jota az egyik spanyol autópályán veszttette az életét, amikor egy előzésnél durrdefektet kapott a kocsija, majd lángra lobbant. A vizsgálat tovább folytatódik, különösen a gépjármű egyik kereke által hagyott nyomokat elemzik. Diogo Jotát és testvérét, André Silvát szombaton temették el Portugáliában.

* A wimbledoni tenisztorna első női negyedöntőjében a világelőő Arina Szabalenka nehezen nyert a WTA-rangsorban 104. helyen álló Laura Siegemund ellen. A 37 éves német játékos meglepetésre behúzza az első szettet, de Szabalenka végül fordítani tudott, és 4:6, 6:2, 6:4-re nyert. A döntő játszmában a fehérorosz kétszer is brékhátrányból jött vissza, és a második meccslabdáját kihasználva jutott tovább. Elődöntős Amanda Anisimova is, pályafutása során először, miután 6:1, 7:6-ra nyert Anastasia

Pavljucenkova ellen. A férfiaknál Taylor Fritz négy szettben, 6:3, 6:4, 1:6, 7:6-ra legyőzte Karen Hacsanovot, így először jutott be a wimbledoni elődöntőbe. Ott a címvédő Carlos Alcaraz lesz az ellenfele, aki 6:2, 6:3, 6:3-ra nyert a hazai közönség előtt játszó Cameron Norrie ellen.

* Tadej Pogacar megnyerte a Tour de France negyedik szakaszát Rouenban, így megszerezte pályafutása 100. győzelmét, ebből 18-at a francia kerékpáros körversenyen. A második helyen Mathieu Van der Poel végzett, aki továbbra is vezeti az összetett ranglistát, így viselheti a sárga trikót. A dobogó harmadik fokára a dán Jonas Vingegaard állt, aki mindössze nyolc másodpercre van az élen állóktól az összesített állás szerint.

* A Ferrari szerződést hosszabbított Antonio Giovinazzival, így az olasz pilóta továbbra is a Forma-1-es csapat harmadik számú pilótája marad. Giovinazzi nyolc éve tagja a Ferrarinak. Azt nem közölték, hogy az új megállapodás meddig lesz érvényes.

Klubvilágbajnokság: a Chelsea az első döntős

A Konferencialigában idén győztes Chelsea kétgólos győzelmet aratott a brazil Fluminense felett az Egyesült Államokban zajló labdarúgó-klubvilágbajnokság első, keddi elődöntőjében.

Jobban kezdtek a mérkőzést a londoni Kékek, akik meg is szerezték a vezetést Joao Pedro révén, a brazil játékos hajszálpontosan lőtte ki a bal felső sarkot. Noha az angolok fölénye megmaradt a szünetig, az első félidő második felében már a brazil riválisnak is voltak komoly helyzetei, egy ízben például a spanyol Marc Cucurella a gólvonalról mentett, illetve egy kezezés miatt a Fluminensének megadott büntetőt a videobíró segítségével érvénytelenített a játékevezető, mert véletlennek ítélte a szituációt.

A folytatásban kiegyenlített küzdelem zajlott a pályán, mígnem egy gyors ellenakció végén a Brightontól frissen igazolt Joao Pedro eldöntötte az összecsapást az újabb fantasztikus góljával. A szólója után a keresztléc segítségével talált be a korábbi klubja ellen, amelyet 2020-ban, 18 évesen hagyott el, amikor Európába igazolt. A hátralévő bő félórában már nem voltak komoly izgalmak, így a Chelsea magabiztosan jutott a fináléba.

A szigetországi együttesre, amely 2022-ben diadalmaskodott a régi rend-

szerű klubvilágbajnokságon, a spanyol Real Madrid és a Bajnokok Ligája-győztes Paris Saint-Germain tegnap késő este, lapzárta után rendezett párharcának győztese vár a vasárnapi döntőben.

Jegyzőkönyv

Klubvilágbajnokság, elődöntő: *Fluminense (brazil) – Chelsea (angol) 0-2 (0-1).*

East Rutherford, MetLife Stadion, 70.556 néző. Vezette: Letexier (francia).

Fluminense: Fábio – Ignácio, Thiago Silva, Thiago Santos (54. Keno) – Guga, Hércules (70. Lima), Bernal (70. Canobbio), Nonato (66. Soteldo), René – Arias, Cano (54. Everaldo).

Chelsea: R. Sánchez – Gusto (68. R. James), Chalobah, Adarabioyo, Cucurella – M. Caicedo – Palmer, E. Fernández (86. Dewsbury-Hall) – Neto (68. Madueke), Joao Pedro (60. N. Jackson), Nkunku (86. Andrey Santos).

Gólszerző: Joao Pedro (18., 56.). Sárga lap: Nonato (59.), Yeferson Soteldo (72.), illetve Robert Sanchez (73.).

Fotó: a Chelsea Football Club közösségi oldala

Székelyabodban táboroztak a néptáncosok

Idén tizedik alkalommal szervezte meg nyári oktatótáborát az erdőszentgyörgyi Százfonat Szociokulturális Egyesület, ezúttal új helyszínen, Székelyabodban.

Gligor Róbert László

A június 22. és 27. között zajlott néptánc-tábor egyik újdonsága, hogy az előző kilenctől eltérően nem Bözödön, hanem Székelyabodban szervezték meg, és az eddigi, általában 120 fős részvétel helyett idén csak 60 személyre szabták a rendezvényt. A bözödi nyári táborok sora a koronavírus-világjárvány miatt szakadt meg, azóta voltak rövidebb „edzőtáboraik”, de igazi tábort azóta csak most szerveztek. A „költözés” ötlete Ambrus Emese szervezőé volt, aki anyai ágon székelyabodi származású, és itt még inkább természetközeli környezetet talált a résztvevőknek.

A program az egyesület célkitűzéseinek megfelelően idén is a néptánc, népzene és kézművesség köré épült. Délelőtt az ifjúsági és kiscsoportoknak néptáncot oktattak, a kis népzene-szerek kezdő, középfaladó és haladó szintű csoportokban tanultak, délután pedig mindenki saját érdeklődési körének megfelelő tevékeny-

séget választhatott. Cseklán Sándor és Andrea kerámiaműhelyt működtetett, Sebesi Attila tanár, népművelő népi hangszereket készített a gyerekekkel, Szabó György fafaragást oktatott, Barabás Katalin és György Viola tanítónők népi gyermekjátékokat tanítottak, Sinkó András tanár irányította a népihangszer-oktatást, a néptáncot László Zsolt, a népdalokat Csizmadia Edina tanárnő tanította. Hozzájuk helyiek is csatlakoztak: Ferenci György különös élménypedagógiai tevékenységeket szervezett (ládarakás, számháború, erdőjárás, tábortűzrakás), Fodor Örs lelkész és felesége, Erika reggelente áhitatot tartottak, a Vass család a vendéglátás, étkeztetés szervezését és lebonyolítását végezte, az ebédet az erdőszentgyörgyi líceum konyhájából szállították ki naponta. A helyszínt az Abod Retreat biztosította, a makfalvi önkormányzat a kultúrott-hont bocsájtotta rendelkezésükre, a helyi gyereketthon az oktatóknak kínált szálláshelyet.

A napi program reggeli tornával,

Három csoportban hangszeroktatás is zajlott

áhitattal, étkezéssel kezdődött, délelőtti néptáncot és népzene-t oktattak, ebéd után folytatódott az oktatás, majd ki-ki az érdeklődése szerinti tevékenységekben vett részt, esténként pedig táncház zajlott.

A táborozók zömét az erdőszentgyörgyi Százfonat néptánc-

együttes nagy táncosainak két csoportja tette ki, de Balogh Tünde tanítónő és igazgatónő vezetésével részt vettek a csíkfalvi iskola néptáncos és színjátszó gyerekei is, illetve más érdeklődők is, így a különböző ifjúsági csoportok ismerkedhettek, együtt dolgozhattak

és szórakozhattak – számolt be lapunknak *Ambrus Emese*, a Százfonat elnöke.

A tábor megvalósítását a Csoóri Sándor Alap, a Nemzeti Kulturális Alap, a Communitas Alapítvány és Erdőszentgyörgy önkormányzata támogatta.

Két gyermekcsoport néptáncot tanult

Délután kézműves-foglalkozásokat is tartottak

Fotók: Százfonat Szociokulturális Egyesület

Ránk számíthatsz! az idei Tusványos mottója

Ránk számíthatsz! az idei tusványosi nyári szabadegyetem és diáktábor mottója – mondta Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke, a szabadegyetem egyik alapítója a szerdai budapesti sajtótájékoztatón.

Középen Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának fideszes elnöke, a szabadegyetem alapítója, jobbról Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács ügyvezető elnöke és Bánfalvi Katalin magyarországi főszervező, a Kisebbségekért – Pro Minoritate Alapítvány irodavezetője

Fotó: MTI/Bodnár Boglárka

Németh Zsolt, a július 22-27. között megrendezendő XXXIV. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor programját ismertette elmondta: a nyár kiemelkedő közéleti eseménye a tusványosi rendezvény, amely a szabadegyetem és a fesztivál egyedülálló ötvöze. „A leglazább szabadegyetem, legelgondolkodtatóbb fesztivál”, ahol az idén

40 helyszínen 500 programot bonyolítanak le öt nap alatt, és közel ezer előadót fogadnak – ismertette.

Kiemelte: a Ránk számíthatsz! mottóval az emberiességet, a megbízhatóságot és a kiszámíthatóságot kívánják kifejezni abban a nem könnyű gazdasági, szociális és politikai helyzetben, amelyben vagyunk.

Gyors kilábalást, változást várni nem feltétlenül lehet – prognosztizálta a kormánypárti politikus, aki aláhúzta: ami rajtuk, a magyar közéleten múlik, igyekeznek megtenni, akár geopolitikai, akár társadalompolitikai, akár nemzetpolitikai értelemben.

A geopolitikai vonatkozást meghatározza egy globális hatalmi átrendeződés, két nagyon súlyos, Magyarországot is közvetlenül érintő háború. Mindez értelmezése szerint azt eredményezi, hogy visszatér a diplomácia kora, amikor az illúziók további kergetése és a nyers erő sem járható út már. Szükség van a professzionális diplomáciára, párbeszédre az átalakuló világrendben – hangsúlyozta.

Rendkívül erős nemzetközi részvétel mellett zajlik az idei Tusványos. Vendég lesz Tony Abbott volt ausztrál miniszterelnök, várják Janez Jansa volt szlovén miniszterelnököt, Lord David Frostot, a Brexit fő tárgyalóját az Egyesült Királyságból. Ismét ellátogat Tusványosra John O’Sullivan, a Danube Intézet vezetője, aki Margaret Thatcher korábbi brit miniszterelnök beszédírója volt, valamint várják John McLaguchlint, Donald Trump közvéleménykutatóját is. Érkeznek vendégek Libanonból, Kambodzsból, Venezuelából, Lengyelországból, Németországból.

A magyarországi választási kampány előszelét jócskán lehet már érezni: idén is megrendezik a magyar pártpolitikai kerekasztalt, a szombati napon előadást tart Tőkés László, akit a hagyományoknak megfelelően Orbán Viktor miniszterelnök előadása követ. A magyar kormány közel fele – jelen állás szerint hét miniszter – vesz részt a tábor eseményein – ismertette. Új panelként a fogyatékkal élő honfitársainkról és a roma felzárkóztatásról is szó lesz, Kárpát-medencei kitekintéssel és gazdag programkínálattal jelentkezik a Danube Intézet is.

A nemzeti összetartozás kiemelt helyet kap a szabadegyetem programjában, az egész Kárpát-medencei magyarság képviselteti magát a meghatározó erdélyi jelenlét mellett.

A kultúra, a sport és a szórakozás is nagy jelentőséggel bír, ismét visszatér a teátrum-sátor, lesznek színházi előadások. Kiemelte, a népzenei programoknak otthont adó Kriza János-csúrt, amelynek külön jelentőséget ad a névadó halálának századik évfordulója. Fellép majd többek között Berecz András, Berecz István, Sebestyén Márta.

A könnyűzenei kínálatot színesíti a Tankcsapda, a Margaret Island, a Neoton, a Republic és Rúzsa Magdi fellépése.

Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács ügyvezető elnöke arról beszélt, hogy minden eszten-

dőben újabb és újabb kihívásokkal szembesülnek a szervezők. Idén az a cél, hogy a válságok megoldására kitekintést nyújtsanak, azoknak értelmezési keretet adjanak. Lehetőséget szeretnének teremteni a valódi párbeszédre – hangsúlyozta.

A résztvevő partnerek száma évről évre nő, ennek a kihívásnak próbálnak most is eleget tenni – jelezte.

A teljes politikai palettát igyekeznek elhozni Erdélyből, a rendezvények fő helyszíne a Kós Károly sátor lesz, ahol terítéken lesznek a nyelvi jogok, az autonómia, a Székelyföld helyzete, a román helyzet, de szó lesz a parajdi katasztrófáról is. A sporttémákról elmondta: érkezik Bölöni László labdarúgó és edző, szó lesz a székelyföldi hoki helyzetéről is, kiemelten arról, hogy idén Csíkszereda feljutott a legmagasabb román ligába.

A tábor applikációját folyamatosan töltik fel, a www.tusvanyos.ro oldalon folyamatosan megtalálhatók lesznek az események, az esetleges változások, a fősátornak számító Lőrincz Csaba sátor összes előadását online közvetítik.

Bánfalvi Katalin magyarországi főszervező, a Kisebbségekért – Pro Minoritate Alapítvány irodavezetője elmondta, a táborba minden nap 16 óráig ingyenes a belépés.

A szombati előadásra a www.tusvanyos.ro oldalon lehet külön jelentkezni.

Három marosvásárhelyi előadás az Országos Színházi Fesztiválon!

A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház két előadását és egy koprodukcióját is beaválogatták a legrangosabb hazai szemle, az *Országos Színházi Fesztivál* (FNT – Festivalul Național de Teatru) versenyprogramjába. Az UNITER (Romániai Színházi Szövetség) által szervezett idei, immár 35. eseménysorozatra a válogatást végző kurátorcsapat (Raluca Cîrciumaru és Alina Epîngeac színikritikusok, valamint Ionuț Sociu dramaturg és kultúrával foglalkozó újságíró) több mint 200 előadást tekintett meg a 2024-2025-ös évad során, ezek közül kerültek ki azon produkciók, amelyeket a versenyprogramra nevesítettek. Idén – első alkalommal a fesztivál történetében – a szemle szervezői egy művésztsársat is meg-

hívtak, Radu Afrim rendező személyében.

Amint írtuk, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház két előadását és egy koprodukcióját is beaválogatták az idei versenyprogramba. Ezek a következők:

– Radu Afrim: *Ház a blokkok között*. Rendező: Radu Afrim. Fordította: Sándor László, díszlet: Kupás Anna, jelmez: Moldován Orsolya, koreográfia: Macaveiu Blanche, videódesign: Trucza Samu, hangtervezés: Oláh Vince, fénytervezés: Radu Afrim és Ádám István. A Tompa Miklós Társulat produkciója.

– Elise Wilk: *Alaszka*. Rendező: Sebestyén Ábá. Fordította: Albert Mária, díszlet: Sós Beáta, jelmez: Dobre-Kóthay Judit, koreográfia:

Baczó Tünde, zene: Cári Tibor. A Yorick Stúdió és a Tompa Miklós Társulat koprodukciója.

– Canin (Kutyafog). Rendező: Botond Nagy. Dramaturgia és színpadi adaptáció: Diana Nechit, Andrei C. Șerban. Díszlet: Raul Cioabă. Jelmez: Ioana Ungureanu. Zene- és hangtervezés: Claudiu Urse. Fénytervezés: Cristian Niculescu. A Liviu Rebreanu Társulat produkciója.

A Román Színházi Szövetség által szervezett 35. Országos Színházi Fesztiválra (FNT) 2025. október 17. és 26. között kerül sor Bukarestben. A FNT a Kulturális Minisztérium által finanszírozott stratégiai kulturális projekt.

A Tompa Miklós Társulat sajtóirodaja

Alaszka

Az NFI támogatásával folytatódhat a Hogyan tudnék élni nélküled? című zenés vígjáték

A Nemzeti Filmintézet (NFI) gyártási támogatásával folytatódhat a *Hogyan tudnék élni nélküled?* című zenés vígjáték Törőcsik Franciska és Ember Márk főszereplésével – tájékoztatta a NFI az MTI-t hétfőn.

Közleményük szerint a *Hogyan tudnék élni nélküled?* 2 (munkacím: Mindig ugyanúgy) című film gyártására 1,3 milliárd forint támogatást szavazott meg az NFI Filmszakmai Döntőbizottsága.

A *Hogyan tudnék élni nélküled?* 2 története az első rész folytatása lesz, ami pár évvel később játszó-

dik. A film forgatása augusztusban kezdődik, és várhatóan 2026-ban kerül majd a mozikba.

A Király Attila producer vezetésével Goda Krisztina és Kormos Anett forgatókönyvéből, ezúttal Dyga Zsombor rendezésében készülő filmben Törőcsik Franciska és Ember Márk mellett Márkus Luca,

Marics Peti, Kovács Harmat, Király Marcell, Trill Beatrix lesz látható a legjobb Demjén-slágereskíséretében – írták.

Az NFI közleményében emlékeztetett arra, hogy a *Hogyan tudnék élni nélküled?* minden nézettségi rekordot megdöntött, 31 hete van műsoron, és a rendszerváltás utáni legnézettebb magyar film lett a hazai mozikban. A nézettségi rekord mellé bevételrekord is társult: csak a magyarországi mozi-jegyeladásból befolyt bevétel eddig

több mint 2 milliárd forint volt. A film külföldi moziforgalmazásban is látható, és hátra vannak még a tévé- és streamingbevételek – fűzték hozzá.

Az 1994-ben játszódó film egy felejthetetlen nyári balatoni történetet mesél el, a film zenéjéről Demjén Ferenc csapata – Menyhárt János zenei producer, Subecz Tamás zenei rendező és Rózsa István, a Demjén menedzsment vezetője – gondoskodott – áll a közleményben. (MTI)

Fotó: archív

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből/lemezből, kisebb javítást, meszelést, hidroizolációt, szigetelést, festést stb. Tel. 0745-680-818, Csaba. (26139)

VÁLLALUNK szobafestést, tetőjavítást, szigetelést, vasmunkát, kerítéskészítést stb. Tel. 0742-344-119, Vilmos. (26140)

ELHALÁLOZÁS

„Nem múltak ők el, kik szívünkben élnek.

Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.”

(Juhász Gyula)

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

FARKAS ESZTER

szerető szíve életének 77. évében megszűnt dobogni.

Temetése július 10-én 14 órától lesz, református egyházi szertartás szerint, az atosfalvi temető ravatalozójából, majd az atosfalvi sírkertben helyezzük örök nyugalomra. Ugyanitt került sor virrasztására július 9-én, 18 órától.

A gyászoló család. (68714-I)

Mély fájdalommal tudatom, hogy szeretett édesanyám,

PETHŐ ILEANA

szül. Szekeres

a volt Frigorifer dolgozója,

életének 87. évében, hosszú betegség után elhunyt.

Utolsó útjára kísérvük július 10-én 13 órakor a katolikus temetőben, református szertartás szerint.

Gyászoló fia. (26151-I)

**„Csillag volt, mert szívből szeretett,
s mi úgy szerettük, ahogy csak lehetett.**

Elment tőlünk, mint lenyugvó nap,

de szívünkben él, és örökké ott marad.”

Fájó szívvel tudatjuk mindazokkal, akik szerették és ismerték, hogy

SZÁNTÓ IDA

életének 88. évében örökre megpihent.

Temetése július 11-én, pénteken 12 órakor lesz a református temetőben.

A feltámadás reményében búcsúzunk tőle.

Gyászoló szerettei. (26153-I)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága halottunk,

DR. DERZSI KÁLMÁN

temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek, és fájdalomkban osztoztak.

Gyászoló szerettei. (-I)

Ezüton fejezzük ki köszönetünket mindazoknak, akik drága halottunk,

DÉNES ÁKOS

temetésén részt vettek, vagy együttérzésüket fejezték ki.

A gyászoló család. (26149-I)

EndoSlim

Elhízáskezelési Központ

Multidiszciplináris
orvosi megközelítés

Táplálkozási
tanácsadás

Gyógyszeres kezelés

Hozzáállási tanácsadás

Dora Optics Kórház

Marosvásárhely, Strada Fabrica De Zahăr Nr. 18E

www.doraoptics.ro

0771 195 340

Kultúrcepp

CSÜTÖRTÖK 21:00

PROGRAM

május 24-28

bemelegítő workshop **MARSAL FERENCCEL**

július 13

előzetes promó-koncert **CÁRI TIBORRAL**

július 24

csütörtök

TehetségMUTATÓ
EZ VAN (RO)
MARA HALUNGA (BR | RO)

július 25

pentek

VAJDA ATTILA QUARTET (RO | HU)
BEGA BLUES BAND (RO)
40. ÉVFORDULÓS KONCERT
KESSONCODA (ENG)
JEMBAA GROOVE (DE | GH)

július 26.

szombat

ZAHARENCO QUARTET (RO)
CENK ERDOĞAN (TR)
JULIANA DA SILVA & TONY LAKATOS (BR | DE)
KÉKNYÚL (HU)

július 27.

vasárnap

SÁRIK PÉTER TRIO & FALUSI MARIANN (HU)
JAZZYBIT (RO)
ALFREDO RODRIGUEZ (CU)

Csíki

15

jazz

2025

www.jazzfestival.ro

jegyek | bilete | tickets: www.bilete.ro

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Anna Jonas

A csokoládés
lány

Han Kang

Görög leckék

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám

Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902

0740-393-060

rádió

Radio

Marosvásárhely

Marosvásárhely

88.0

Segesvár

104.3

Szászrégen

94.7

Szováta

102.0

Üzleti sikereinek titka:

a jó **REKLÁM!**

Hirdessen a NÉPÚJSÁGBAN

Maros megye legnépszerűbb napilapjában!

Marosvásárhelyi

Rádió

Románia

96 FM

106,8 FM

1323 AM

www.marosvasarhelyradio.ro

RADIO

KOKO

ONLINE STREAMING

NE HALLGASS MÁSRÁ!